

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu

Platnou právní úpravu v oblasti audiovize představuje zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění zákona č. 40/1995 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 499/2000 Sb., zákona č. 249/2006 Sb., zákona č. 130/2008 Sb. a zákona č. 281/2009 Sb., a zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, ve znění zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb. a zákona č. 424/2010 Sb..

Účelem zákona č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie bylo vytvoření institucionálního základu pro tvorbu zdrojů, z nichž lze financovat vybrané projekty v oblasti české kinematografie. Zákon upravuje podmínky podpory české kinematografie, postavení Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie (dále jen „Fond“), působnost jeho řídicích orgánů a způsob jejich rozhodování. Současně upravuje zdroje, které do Fondu plynou, a způsob jejich rozdělování, jakož i možnosti zacházení s těmito prostředky. O poskytování prostředků Fondu na jednotlivé projekty rozhoduje Rada Fondu (dále jen “Rada”), která je nezávislým kolektivním orgánem, jehož členové jsou voleni Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky. Zákon vytváří právní prostředí k tomu, aby finanční prostředky Fondu byly využívány k financování, resp. částečnému financování konkrétních děl české kinematografie nebo aktivit, které slouží její podpoře a rozvoji.

Časový odstup od přijetí zákona č. 241/1992 Sb. spolu se zkušenostmi z jeho uplatňování v praxi dostatečně ověřily odůvodněnost zákona a potřebnost existence Fondu, ale také se ukázalo, že je nezbytné provést řadu změn. 4. ledna 2005 byl předložen Poslanecké sněmovně vládní návrh novely č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, který částečně řešil nejzávažnější nedostatky stávající právní úpravy. Byl přijat oběma komorami Parlamentu ČR, ale vetován prezidentem republiky. Poslanecká sněmovna na svém jednání 23. 5. 2006 nepřehlasovala veto prezidenta republiky z 12. 5. 2006 a novela byla definitivně zamítnuta. Na MFF v Karlových Varech byl pak v červnu představiteli politických stran a premiérem přislíben mimořádný příspěvek státu do Fondu a následně vznikla pracovní skupina při Ministerstvu kultury ČR s cílem zformulovat teze, které měly popsat představu filmařské obce, jaká by mohla být optimální podoba státní podpory, institucionálního zajištění a celkové právní úpravy v oblasti kinematografie, z nichž by následně bylo možné vyjít při přípravě nového zákona o kinematografii. Zákon měl řešit veškeré oblasti filmové tvorby, výroby, filmových institucí a filmového vzdělávání.

Na počátku 90. let, v době, kdy bylo nutné urychleně reagovat na změnu společensko-politických poměrů, zejména zrušit státní monopol v oblasti výroby, dovozu a distribuce kinematografických děl, a vytvořit alespoň základní nástroje pro vznik konkurenčního prostředí v dané oblasti, vznikl zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl.

V roce 2006 byla přijata novela tohoto zákona, která stanoví podmínky evidence subjektů činných v oblasti audiovizuální, označování audiovizuálních děl a omezení přístupnosti těchto děl pro nezletilé. Řeší některé aspekty reklamy při audiovizuálním představení, upravuje postavení a úkoly Národního filmového archivu (dále jen "Archiv") a nabídkovou povinnost výrobců děl vůči Archivu. Dohled nad dodržováním zákona byl původně svěřen Ministerstvu kultury, které rovněž rozhodovalo o uložení sankcí za porušení povinností uložených zákonem. V souvislosti s novelou zákona č. 273/1993 Sb., která byla provedena zákonem č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, byla s účinností od 1. 1. 2001 přenesena kontrolní a sankční působnost ministerstva na orgány krajů a obcí.

Z hlediska praxe se ukázalo, že koncepčním řešením právní úpravy v oblasti audiovizuální je vytvoření pouze jednoho zákona, a s využitím poznatků z doby od přijetí výše uvedených zákonů, spolu se zkušenostmi s jejich uplatňováním v praxi, provést určitá zpřesnění i řadu podstatnějších změn.

Usnesením vlády ČR č. 871 ze dne 1. prosince 2010 byla schválena Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu v letech 2011 až 2016¹. Zmíněné usnesení zároveň ukládá ministrovi kultury předložit vládě do 30. září 2011 návrh zákona o kinematografii ve smyslu Koncepce, která vychází ze stanoviska, že jednotlivé zákony vztahující se ke kinematografii potvrdily svou potřebnost, avšak vzhledem k době jejich vzniku jsou z hlediska praxe již zastaralé a nedostačující, nemohou reflektovat nové technologie výroby a šíření/distribuce děl, nerespektují současný proces filmové tvorby a výroby, trpí pojmovou a institucionální roztříštěností a nepřehledností, a neakceptují kinematografii jako kreativní průmysl s velkým ekonomickým potenciálem. V ostatních státech EU je legislativa vztahující se ke kinematografii mnohem mladšího data, a tedy aktuální ve smyslu nových technologií a konkurenceschopnosti v mezinárodním měřítku.

Za nejzávažnější nedostatky platné právní úpravy lze, kromě výše zmíněných, označit především nedostatečné vymezení okruhů podpory, způsob rozhodování Rady o udělení podpory, honorování Rady, neexistence definice českého kinematografického díla v souvislosti s udělováním koprodukčního statutu podle Úmluvy o evropské koprodukci, administrativní zatížení podnikatelů povinností zasílání informací o vyrobeném kinematografickém díle třem různým subjektům v souvislosti s evidencí kinematografických děl, atd.

Návrh obsahuje také novelizaci sazebníku zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, a to konkrétně poplatků za žádosti o udělení a změnu licence rozhlasového a televizního vysílání. Přes drobné úpravy v terminologii, které vyžadovala změna legislativy, zůstala jejich výše od úpravy v roce 1996 neměnná. Úprava z roku 1996 navíc znamenala pokles hodnoty u všech správních poplatků o polovinu, přičemž náročnost a počet úkonů v souvislosti s každým jednotlivým správním řízením se výrazně zvýšila. Jako příklad lze uvést řízení o změně skutečností uvedených v licenci k rozhlasovému vysílání prostřednictvím vysílačů, kdy nárůst náročnosti této agendy na zpracování se podstatně zvýšil, zejména díky rozsudkům správních soudů, které původně koncipovaná řízení s jedním účastníkem svými rozsudky prolomily na řízení s větším počtem účastníků (teoreticky i

¹ <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011---2016-79977/>

všichni potenciální žadatelé). Vzhledem k tomu se prudce zvýšil počet soudních řízení o rozhodnutích Rady v těchto typech změn licence, a tím vzrostlo jak riziko nákladů soudních sporů samotných, tak nároky na práci zaměstnanců takřka na dvojnásobek (a to vše bez zvýšení počtu zaměstnanců zabývajících se touto agendou).

Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Kinematografie je nejenom kulturní hodnotou, ale je i zdrojem historických a současných informací o naší společnosti, poskytuje komplexní svědectví historické a sociologické, svědectví o kulturní identitě státu a rozmanitosti jeho obyvatel. Je významným prostředkem, který umožňuje poznávat historii i současnost a vzdělávací formou výchovně působit nejen na mladou generaci.

Výroba kinematografického díla je ústřední hnací silou řady kreativních oborů. Poskytuje příležitosti, zkušenosti, zaměstnanost a rozvoj lidem a společnostem pracujícím v příbuzných oborech jako je televize, reklama, grafický design, aj. Technické i výtvarné schopnosti a dovednosti jsou mezi těmito obory často přenosné. Je pravděpodobné, že podpora poskytnutá jednomu bude mít přínos i pro další. Kinematografie, jakož i další oblasti kreativního průmyslu, je ekonomickou a zároveň kulturní aktivitou. Rozsah a přínos kinematografie je proto širší a různorodější než v jiných oblastech, které mohou být čistě kulturní nebo čistě ekonomické.

Největší hodnotou národní produkce je, že je kulturně specifickým produktem země se společenským a tvůrčím přínosem pro její občany. Vlády na celém světě se snaží chránit produkci filmů navzdory snižujícímu se počtu diváků ve většině zemí a zvýšené mezinárodní konkurenci.

S využitím globálního trhu, v jehož rámci filmový průmysl funguje, a za účelem ochrany kontinuální produkce kulturně specifických domácích filmů, podporují prakticky všechny země s vyspělým filmovým průmyslem svůj sektor národní kinematografie. V zemích EU vynakládají vládní instituce na podporu filmu přibližně 1,43 miliardy EUR ročně. Jedinými výjimkami ve světě jsou dvě země, v nichž je příslušný domácí trh dostatečně velký, aby udržel filmařskou aktivitu bez větší intervence veřejného sektoru, Spojené státy americké ("Hollywood") a Indie ("Bollywood").

Ve 21. století jsou téměř všechny ekonomické aktivity tržně orientované. Jen některé oblasti se tomuto trendu vymykají a výroba filmů mezi ně patří. Sektor kinematografie vykazuje velmi specifické ekonomické rysy.

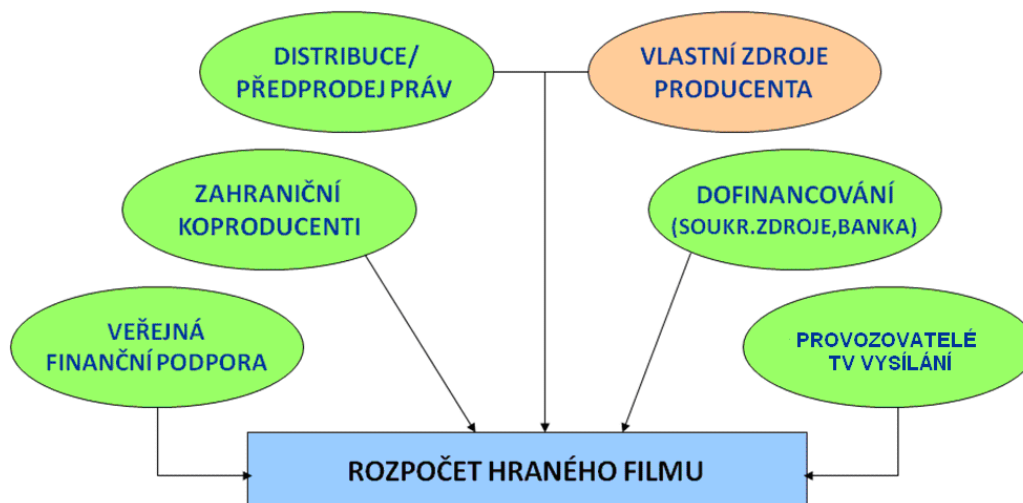
Kinematografie a filmový průmysl nejsou standardním odvětvím průmyslu ani standardním sektorem kultury. Studie dokazují, že 73% diváků dává přednost shlédnutí filmu doma, což má za následek pokles zisků z distribuce v kinech. V tomto smyslu je i návrh nových poplatků. Během dvou let dojde pravděpodobně k zániku videopůjčoven a nástupu VOD (video on demand). Sledovanost filmů v TV se rovněž snižuje, rapidní pokles je patrný především u mladé a nejmladší generace. Všechny tyto faktory ovlivňují výrobu nových filmů a vstupní výrobní kapitál producenta.

Nestandardnost kinematografie jako průmyslového i kulturního odvětví se projevuje na straně nabídky, tedy výrobce/filmové produkční společnosti, jejichž výrobní náklady jsou vysoké, nelze je snížit, a existují bez ohledu na objem tržeb. Výrobní náklady z hlediska účetního

představují tzv. utopené náklady, předměty a služby související s výrobou konkrétního filmu není možné opětovně použít.

Na straně poptávky, tedy diváků, je film spotřební zboží; jakmile se spotřebuje, nelze očekávat dodatečný zisk. Každý film je unikátní prototyp a není možné stanovit věrohodný vzorec spotřeby. Filmy mají omezenou životnost a značný pokles poptávky a hodnoty, i když existují některé výjimky.

Schéma - financování kinematografického díla

Veškeré evropské filmy se vyrábějí spojením veřejných a soukromých peněz; ve skutečnosti by v Evropě bez podpory veřejného sektoru nebylo možné vyrábět nezávislé filmy (tzn. nezávislé ve smyslu majoritní závislosti na TV vysílateli). Nezávislá anglická společnost O-SPI odhaduje, že typický rozpočet evropského filmu se skládá přibližně ze 60% z veřejných zdrojů a zbytek finančních prostředků pochází ze zdrojů soukromých, jako je předprodej, dofinancování bankou nebo koprodukce formou vložení filmových služeb a zařízení.

Evropský nezávislý filmový sektor je velmi roztržštěný, zahrnuje značný počet malých společností, které většinou pracují pouze na několika málo projektech současně. Tyto projekty s sebou nesou extrémně vysoká rizika – ve finančním světě se všeobecně předpokládá, že z každých deseti vyrobených filmů je sedm ztrátových, dva skončí v bilanční rovnováze a jeden je natolik úspěšný, že zaplatí ty ostatní. Malé společnosti, kterým zabere vývoj jediného filmu několik let, proto nepředstavují pro finanční sektor atraktivní investiční příležitost, vzhledem k tomu, že není možné křížové propojení mezi úspěšnými a neúspěšnými filmy. Navíc nejsou tyto malé společnosti často dostatečně kapitalizovány, což nutí samotné producenty k uzavírání nepřilíš výhodných distribučních dohod, aby opatřili finance potřebné na výrobu.

Možnosti prodeje výrobku/filmu jsou omezené, což je dáno především jazykovou bariérou a malým trhem (tj. pouze na území ČR s potenciálním počtem diváků 8 miliónů). Velmi malému počtu filmů se podaří překročit hranice státu, ve kterém byly vytvořeny. S tím souvisí i komplikované a časově náročné získávání nikoli jednorázového počátečního kapitálu, tak, jak je tomu ve standardních průmyslových odvětvích, ale financování celého výrobního

rozpočtu filmu. Do značné míry tyto faktory ovlivňují omezenou žánrovost českých filmů, často bývá výsledkem komedie určená pro nejširší spektrum českých diváků. Pokud chce výrobce film prodat se ziskem, což znamená nejdříve pokrýt výrobní náklady a vklady soukromých subjektů a koproducentů, kteří se podíleli na výrobě, návratné finanční výpomoci státních a mezinárodních podpůrných programů apod., musí strategicky určit, které cílové skupině je film určen. Výsledkem bývá většinou produkt, který můžeme pracovně označit za „mainstream“. Žánrově okrajové filmy se ziskem prodat nelze.

Cílové skupiny diváků lze definovat podle kritérií jako pohlaví, věk, dosažené vzdělání, region, příjem, rodinný stav, jazyk apod. Z toho lze vyvodit, že česká rodinná komedie pro věkovou skupinu 12 – 60 let s největší pravděpodobností výrobní náklady filmu pokryje, jiný žánr, cílený na užší skupiny, již nikoli.

Divácká skupina dokumentárních a animovaných filmů je tak malá, že její návštěvnost nestačí ani na pokrytí výrobních nákladů. Animovaný film je z produkčního hlediska zřejmě nejproblematictějším druhem pro časovou náročnost výroby, dokumentární filmy mají navíc ještě ten problém, že jsou méně uváděny do klasické kinodistribuce, stejně tak, jako krátké filmy.

Na rozdíl od jiných druhů umění má výroba kinematografického díla těžší postavení pro svou počáteční vysokou investici. Dříve než se začne s realizací filmu, je třeba uhradit opční práva na využití literární předlohy (námětu) a honorář scénáristy. Klasický scénář vzniká v průměru 1 až 2 roky. Na výrobě se podílí velké množství fyzických a právnických osob. Čím déle se film natáčí, tím vyšší jsou výrobní náklady. Je třeba zaplatit celý filmový štáb - režiséra, kameramana, zvukaře, výtvarníky, maskéry, kostyméry, tvůrce speciálních efektů, herce hlavních, vedlejších či epizodních rolí, komparsisty. Náklady spojené se samotným natáčením filmu, které se u jednotlivých titulů mohou lišit podle zaměření filmu, nároků tvůrců na realizaci jednotlivých scén, lokací (např. natáčení v chráněných památkách), ateliérů, dekorací, digitálních efektů. Nemalé jsou též náklady na dokončovací práce v laboratořích (střih, hudba, zvuk, apod.). Před prodejem filmu je třeba udělat dostatečnou reklamu a PR, je také třeba vyrobit dostatečné množství kopií filmu. Náklady na vznik filmového díla jsou v každém případě vysoké, i když samozřejmě náklady na produkci největších světových filmových studií a produkcí národních se výrazně liší. Ale i náklady na vznik českého filmu ze současnosti se průměrně pohybují nad 30 miliónů korun. Výrobní náklady historických filmů jsou mnohem vyšší.

Návratnost výrobních nákladů filmu

Prodej kinematografického díla je v současné době realizován formami:

- distribuce do kin,
- prodej DVD,
- prodej do TV,
- prodej do zahraničí,
- doplňkové aktivity, které v českém prostředí znamenají jen velmi hypotetický zdroj příjmů (merchandising, video on demand, prodej částí audiovizuálních produktů prostřednictvím mobilních telekomunikačních zařízení apod.).

1) Výnosy z kinodistribuce

Pro uvedení filmu do kinodistribuce je nutné vyrobit filmové kopie a objednat reklamní kampaň, celkové distribuční náklady u českých filmů se pohybují mezi 1 - 6 mil. Kč. Hrubé tržby z prodeje lístků se dělí následujícím způsobem mezi kino, distributora a producenta:

a) kino

Multiplexy (tvoří 70% trhu) – podíl z tržeb se pohybuje mezi 50 - 70% podle doby od premiéry filmu (standardně po týdnech vzrůstá podíl kina o 5%). Jednosálová kina (30% trhu) – podíl z tržeb 50%.

b) distributor

Z odvodu z kin (tzv. půjčovné) mu náleží provize 11 - 20%; distributor většinou hradí náklady na reklamu a výrobu kopií, které si pak přednostně splácí z výnosů producenta; distributor se může podílet na vzniku filmu také jako koproducent, nebo může poskytnout tzv. minimální garanci na distribuci, tyto prostředky pak producent může použít na výrobu filmu.

c) producent

Dostává zbytek tržeb po odečtení podílu kina a provize distributora, tj. 20 - 30% hrubých tržeb; pokud hradil distributor distribuční náklady nebo minimální garanci, splatí se z podílu producenta nejdříve tyto náklady; producent se dělí o příjmy s koproducenty a dalšími investory.

Modelové příklady návratnosti výrobních nákladů filmu:

rozpočet českého celovečerního filmu	28 000 000 Kč
Ø cena vstupenky	100 Kč

A) modelový příklad č. 1 - film shlédlo 200 000 diváků

odvod Státnímu fondu (1 Kč / vstupenka)	-200 000 Kč	1,- Kč z každé vstupenky do kina
hrubé tržby	19 800 000 Kč	200.000 diváků x 100 Kč - odvod 1 Kč
DPH (10%)	-1 980 000 Kč	odvod DPH
poplatek OSA (0,5%)	-89 100 Kč	0,5% z hrubých tržeb po odečtu DPH
čisté tržby	17 730 900 Kč	
podíl kin	-10 106 613 Kč	kino si nechává průměrně 57% z tržeb
provize distributora (15%)	-1 143 643 Kč	zpravidla 11-20% z odvodu kin
distribuční náklady	-3 000 000 Kč	
čisté výnosy producenta (+ koproducenti / investoři)	3 480 644 Kč	

Pokud se z promítání filmu v kinech investorům vrátilo 3 480 644,- Kč z celých 28 000 000,- Kč, které do výroby investovali, nevydělali, ale prodělali. Aby film pokryl výrobní náklady muselo by film navštívit cca 1 000 000 diváků, což dokazuje následující tabulka:

B) modelový příklad č. 2 - film shlédlo 1 000 000 diváků

odvod Státnímu fondu (1 Kč / vstupenka)	-1 000 000 Kč	1 Kč z každé vstupenky do kina
hrubé tržby	99 000 000 Kč	1 mil. diváků x 100 Kč - odvod 1 Kč

DPH (10%)	-9 900 000 Kč	odvod DPH
poplatek OSA (0,5%)	-445 500 Kč	0,5% z hrubých tržeb po odečtu DPH
čisté tržby	88 654 500 Kč	
podíl kin	-50 533 065 Kč	kino si nechává průměrně 57% z tržeb
provize distributora (15%)	-5 718 215 Kč	zpravidla 11-20% z odvodu kin
distribuční náklady	-5 000 000 Kč	
čisté výnosy producenta (+ koproducenti / investoři)	27 403 220 Kč	

Z uvedeného vyplývá, že při průměrném rozpočtu 28 000 000,- Kč a vstupném 100,- Kč se mohou vložené finanční prostředky vrátit při počtu diváků 1 000 000, což je v České republice ojedinělý případ.

Zároveň je třeba dodat, že většina českých filmů, které v posledních letech dosáhly návštěvnosti 1 mil. diváků, měla vyšší rozpočet než 30 mil. Kč – například Bathory (330 mil. Kč), Vratné lahve (cca 60 mil. Kč), Obsluhoval jsem anglického krále (cca 80 mil. Kč). Výjimkou je např. film Líbáš jako bůh (cca 30 mil. Kč). Nejčastějším koproducentem v České republice jsou televizní společnosti (veřejnoprávní i komerční), jejichž investice do výroby filmu se vyplatí, neboť získávají programový obsah, který zhodnotí. Při koprodukcích a předkupu práv se pochopitelně může stát, že film nebude tak divácký úspěšný, jak se čekalo, a vklad TV do koprodukce nebo cena za licenci se nevrátí, natož aby se zhodnotily. Další finanční zdroje může producent získat z distribuce jinými nosiči, jako DVD, Blu-ray apod. Stejně tak výnosy z prodeje filmu do zahraničí jsou spíše zanedbatelné, neboť pouze některé české filmy se uplatní v distribuci na Slovensku, méně častěji v jiných zemích. Výnosy z tohoto prodeje pak výjimečně přesahují 2 mil. Kč (v podobě minimální garance distributora).

2) Home video/DVD distribuce

Počet titulů uváděných na videonosičích (DVD) je několikanásobný oproti kinodistribuci. Převažují rodinné tituly a akční filmy. Podíl českých titulů na trhu je výrazně menší než v kinech. Prodej nosičů (sell-through) - videodistributor dodává koncovým prodejčům nosiče s doporučenou prodejní cenou, kterou však nemůže ovlivnit. Pronájem nosičů (rental) - videodistributor prodává půjčovnám nosiče za paušální částku, která je 2 - 3x vyšší než u nosičů k prodeji.

a) distributor

Dělí se s producentem o velkoobchodní tržby, za které nosiče nakupují koncoví prodejci nebo půjčovny; jeho podíl (sell-through 50 - 75%, rental 40 - 60%) pokrývá náklady na výrobu nosičů a distribuční síť.

b) producent

Získává 25-50% (sell-through) nebo 40 - 60% (rental) z velkoobchodních tržeb; většinou nese náklady na výrobu videomasteru (100 - 200 tis. korun).

Modelový příklad DVD distribuce celovečerního filmu:

	počet nosičů	cena za 1 nosič	tržby
půjčovny	2 000	600 Kč	1 200 000 Kč
prodej	20 000	200 Kč	4 000 000 Kč
celkem			5 200 000 Kč

podíl půjčoven (50%)	600 000 Kč
podíl prodejců (30%)	1 200 000 Kč
náklady na videomaster	200 000 Kč
podíl producenta a distributora (dělí se cca 1:1)	1 600 000 Kč

3) Televizní vysílání

Participace televizního vysílatele je možná těmito formami:

- předkup práv
- koprodukce do výroby filmů
- nákup již hotového filmu

a) nezakódované tv vysílání bez zvláštního poplatku (Free Tv)

Celoplošné televize získávají práva k vysílání českých filmů dvěma způsoby:

- nákup práv / licence zpravidla na jedno vysílání, cena je na úrovni cen amerických filmů, které se prodávají v „balících“, cca 5 - 10.000 USD za film
- převod práv z koprodukční smlouvy – především Česká televize získává práva na delší období, cena za licenci se odečítá od koprodukčního vkladu (cca 2 - 3 mil. na 10 - 50 let); ocenění licence je individuální

b) vysílání chráněné podmíněným přístupem poskytované za úplatu (Pay TV)

- v současné době v ČR nakupuje české filmy pouze televize HBO za ceny v rozmezí 300 - 500 tis. Kč; licence je na 6 měsíců pro opakované vysílání na obou programech HBO

Výsledkem uvedeného je následující doporučení. Pokud má stát podporovat nezávislou filmovou tvorbu, stejně tak jako je tomu v ostatních evropských zemích, měl by mít větší kontrolu nad rozpočty filmů, které jsou podporovány. Je třeba si uvědomit, že by mělo jít o podporu nezávislé filmové tvorby, nikoli nezávislých producentů jako firem. I tato skutečnost je dalším argumentem pro návrh nového transparentního zákona s odborně fungujícím zázemím Fondu, tj. kanceláří Fondu. Návrh zákona sleduje vytvoření systému, který bude koordinovaně a koncepčně zajišťovat funkční zdroje Fondu a všechny potřebné činnosti a rozšíření aktivit Fondu, včetně rozdělování a administrace státní podpory.

Většina evropských států má filmový orgán, který vytváří strategii pro rozvoj kinematografie a poskytuje finanční podporu, kterou potřebuje kinematografický sektor. Analýza Evropské audiovizuální observatoře uvádí², že v současné době existuje cca 45 institucí podobného charakteru a zaměření jako navrhovaný Fond, některé členské státy mají kromě státní instituce rovněž instituce regionální nebo lokální.

Po vstupu České republiky do EU je potřeba legislativního zajištění vedoucího ke konkurenceschopnému začlenění české kinematografie do EU. Ve většině zemí EU podobná právní úprava již existuje, což dokazuje a potvrzuje potřebu nastavení obdobného systému i v České republice, nutná je také kompatibilita české právní úpravy s požadavky, které pro udělování podpory stanovují komunitární pravidla (viz dále).

² <http://korda.obs.coe.int/korda.php/>

Návrh zákona nově definuje české kinematografické dílo, kinematografické dědictví a výrobce kinematografického díla a vymezuje zdroje a okruhy finanční podpory z Fondu. Dále navrhovaná právní úprava využívá v maximální možné míře ustáleného názvosloví převzatého z jiných právních předpisů. Snižuje se tak riziko právní nejistoty vzniklé v důsledku existence různých definic obdobných nebo totožných pojmů obsažených v jiných právních předpisech.

Jedním ze zásadních způsobů mezinárodní spolupráce v souvislosti se samotnou realizací výroby kinematografického díla je filmová koprodukce. Hlavním cílem vzniku Evropské úmluvy o filmové koprodukci (Úmluva Rady Evropy č. 147), která byla přijata dne 2. 10. 1992 (dále jen „Úmluva“), je stanovit společná pravidla usnadňující evropskou spolupráci v oblasti filmové koprodukce. Na základě této Úmluvy mají evropská díla, vzniklá jako vícestranné koprodukce a splňující podmínky Úmluvy, právo na příspěvky, které se národním filmům poskytují podle příslušných předpisů platných v jednotlivých zemích.

ČR Úmluvu podepsala dne 24. 2. 1997, příslušným orgánem pro udělování koprodukčních statutů je Fond. Koprodukce spočívá ve skládání finančních prostředků jednotlivých koproducentů z jednotlivých členských zemí. Podle výše vkladu koproducentů se dělí i výnosy. Koprodukce jsou pro producenty důležité zejména z důvodu jednodušší expanze díla za hranice země a možnosti vyššího realizačního rozpočtu díla. Finanční prostředky koproducentů jsou jak ze zdrojů soukromých, tak ze zdrojů státních filmových fondů, pokud oba koproducenti splní podmínky Úmluvy.

Mezinárodní koprodukce jsou ve stále větším měřítku způsobem financování nezávislých filmů. Tímto způsobem má producent přístup k veřejnému financování od dvou zemí, protože film je „národním“ produktem obou (nebo více) zemí. To je zejména výhodné pro země s poměrně malým domácím trhem, což znamená, že finanční zdroje na hrané filmy jsou pochopitelně omezené. Koprodukce umožňují producentům plánovat projekty s vyšším rozpočtem, které pak mají možnost uplatnit více komerčních prvků. Pro filmového tvůrce znamená navýšení finančních prostředků lepší šanci na výrobu díla. Všeobecně to znamená, že se výrazně zvýší celkový objem peněz, který je k dispozici národnímu filmovému průmyslu. Zemím s nižší produkční kapacitou je umožněn přístup k fondům, které jsou k dispozici v jiných zemích. Tato dohoda umožňuje českým tvůrcům spolupráci s tvůrci z dalších evropských zemí na vývoji a výrobě filmových projektů, které jsou vzhledem k účasti evropských koproducentů přitažlivé pro diváky v řadě evropských zemí.

V návrhu zákona se nově upravuje struktura orgánů Fondu tak, aby mohl samostatně vykonávat všechny jemu svěřené činnosti. Radě Fondu je ponecháno rozhodování o poskytnutí prostředků Fondu. Rada je zároveň orgánem Fondu, který stanovuje strategii, koncepci a cíle Fondu. Kancelář Fondu zajišťuje administrativně činnost Fondu. Rada má 9 členů, kteří jsou voleni a odvoláváni Poslaneckou sněmovnou z kandidátů vybraných ministrem kultury z osobností navržených profesními organizacemi působícími v oblasti kinematografie. Zcela nově je v návrhu zákona ustaven Dozorčí výbor s cílem aby byl zajištěn dohled nad účelným a hospodárným vynakládáním prostředků Fondu. Členové Dozorčího výboru jsou voleni a odvoláváni Poslaneckou sněmovnou na návrh ministra jemu navržených plátců a poplatníků. Rovněž návrh zákona zavádí experty za účelem odborného hodnocení žádostí. Tyto experty, obsahové a ekonomické, jmenuje ministr na základě návrhů profesních organizací působících v oblasti kinematografie. Návrh zákona dále upravuje u jednotlivých orgánů počty jejich členů a délku jejich funkčního období. Oproti stávající právní úpravě zániku členství v Radě Fondu se přesně vymezují podmínky, za nichž dochází k zániku

funkce členů orgánů. Podmínky fungování orgánů Fondu, jako např. svolávání jejich zasedání, usnášeníschopnost a hlasování, stanoví statut Fondu.

V souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, se upravuje možnost určení prostředků poskytnutých Fondem s vyloučením možnosti poskytovat půjčky a záruky, které by Fond vystavovaly velkému riziku. Fond bude poskytovat finanční podporu formou dotace nebo jako dotace s podílem na zisku. Cílem je zajistit v případě, že podpořený projekt bude ziskový, aby se určitý objem finančních prostředků do Fondu vrátil, a mohl tak být použit na podporu dalších projektů.

Pro Fond, který je financován převážně z mimorozpočtových zdrojů, je základní otázkou jeho existence vytvoření nových finančních zdrojů. Jejich nové navržení a definování je i základním cílem návrhu zákona. Finančním zdrojem jsou kromě výnosů z vlastní hospodářské činnosti zejména poplatky. V souhrnu jsou tedy zdroji Fondu poplatky z vysílání reklamy, audiovizuální poplatky, správní poplatky, příjmy ze sjednaných podílů Fondu na zisku z podpořených projektů, příjmy z nakládání s majetkem ČR, se kterým je Fond příslušný hospodařit, úroky z prostředků Fondu uložených v bance, příjmy z majetkových účastí České republiky na podnikání právnických osob ve filmovém průmyslu, příjmy z veřejných sbírek a loterií pořádaných ve prospěch Fondu a podpory kinematografie, příjmy z využití kinematografických děl, pokud byla na Fond převedena, příjmy za užití kinematografických děl, u nichž Fond vykonává autorská práva výrobce, která na něj přešla na základě jiného právního předpisu a u nichž se Fond považuje za výrobce, příjmy z cenných papírů nabytých Fondem od jiných osob, dary, dědictví a odkazy pro Fond, odvody za porušení rozpočtové kázně včetně penále, dotace ze státního rozpočtu a další zdroje stanovené jinými právními předpisy.

Stanovení poplatků vychází z konstrukce, že každý subjekt, který má své podnikání založeno na audiovizuálních dílech do Fondu přispívá a zároveň může čerpat. I když RIA předpokládá, výnos 890 tis. Kč v roce 2012 je třeba zopakovat, že provozovatelé VOD mají odklad plateb až na rok 2016. V současnosti dostupné informace o výnosech VOD jsou nedostačující pro jasně doložitelný vývoj trhu. Každopádně, kdyby se vývoj neočekával, nevznikali by další provozovatelé této služby. Zvýšení zájmu o VOD se rovněž dá předpokládat v momentě, kdy bude efektivně řešena problematika audiovizuálního pirátství. Zájem o filmy na online půjčovnách prostřednictvím internetu lze odvodit od zisku jejich provozovatelů.

Úprava podpory kinematografie/poplatků ze strany distributora, který zajišťuje šíření rozmnoženiny kinematografického díla prostřednictvím provozovatelů prodejen nebo provozovatelů půjčoven nebyla do návrhu zákona zahrnuta z toho důvodu, že předpokládané náklady by byly vyšší než výnos z těchto poplatků. Navíc je velice obtížné identifikovat daného poplatníka. Nejedná se o distributory, jedná se o podnikatele – nákup a prodej, a evidovat veškeré tyto subjekty, které bez zásahu českého distributora prodávají DVD rozmnoženiny je velice administrativně náročné. Zpoplatněním distributorů by bylo postiženo pouze zhruba 20% trhu s DVD.

V zemích EU je běžné, že se veřejnoprávní a soukromá vysílací média podílejí na financování filmové produkce a současně jsou jim vymezena pravidla k nákupu a výrobě televizních pořadů. V řadě případů jsou tedy vysílatelé využíváni jako významný nástroj audiovizuální politiky i v tom smyslu, že přispívají na rozvoj filmové tvorby v daném státě.

Z hlediska poskytování podpory se v návrhu zákona upřesňuje okruh žadatelů o poskytnutí prostředků Fondu a rozšiřuje její oblasti na :

- a) vývoj českého kinematografického díla,
- b) výroba českého kinematografického díla,
- c) distribuce kinematografického díla,
- d) projekt v oblasti technického rozvoje a modernizace kinematografie,
- e) propagace českého kinematografického díla,
- f) publikační činnost v oblasti kinematografie a činnost v oblasti filmové vědy,
- g) zachování a zpřístupňování národního filmového dědictví,
- h) vzdělávání a výchova v oblasti kinematografie,
- i) filmový festival a přehlídka v oblasti kinematografie, a
- j) ochrana práv ke kinematografickým dílům a jejich záznamům.

Upravují se náležitosti žádosti o prostředky Fondu, obsah Rozhodnutí o poskytnutí prostředků Fondu a stanoví se, které doklady musí žadatel Fondu doložit před vydáním Rozhodnutí. Nová úprava vychází z praktických zkušeností MK, jako správce Fondu. Pro rozhodování o poskytnutí prostředků Fondu a pro následné vydání Rozhodnutí musí mít Fond podklady umožňující komplexní posouzení. O případné změně Rozhodnutí (např. v případě změny rozpočtu, změny financování) rozhoduje Rada Fondu.

Obdobná právní úprava existuje i v jiných evropských státech. Polský filmový ústav, který byl založen na začátku roku 2006, čerpá prostředky na svou činnost ze státních zdrojů a také z povinných odvodů (1,5% z příjmů), které platí provozovatelé kin, distributoři, televizní vysílatelé, provozovatelé digitálních platforem, provozovatelé kabelového televizního vysílání a veřejnoprávní televizní stanice. Tyto příjmy využívá Ústav na podporu filmových projektů. Celková částka jdoucí na podporu projektů činí cca 20 milionů EUR ročně. Na celostátní úrovni je podpora všech oblastí tvorby a spotřeby filmových hodnot v Polsku v kompetenci Polského filmového ústavu, který má zodpovědnost také za prosazování státní politiky v oblasti kinematografie. Tyto příjmy doplňují a provoz samotného Ústavu hradí státní granty a příjmy z Fondu na podporu kultury. Instituce spadá pod pravomoc polského ministerstva pro kulturu a národní dědictví.

V Německu je fondem pro podporu kinematografie Filmförderungsanstalt (FFA). Podpora poskytovaná FFA se financuje z odvodů ze vstupného do kin – hrubý roční obrát 1.8% - 3% (filmová daň), z tržeb z půjčovného a prodeje videokazet prostřednictvím distributorů 1,8% - 2,3% a dále z příspěvků vysílatelů privátní a veřejnoprávní TV na základě dohody s FFA. Celková takto rozdělená částka dosahuje ročně cca 70 milionů EUR. V Německu je rovněž rozvinuta silná podpora prostřednictvím regionálních filmových fondů jako např. Filmforderung Hamburg, jehož rozpočet je cca 7 milionů EUR, Bremen Nordmedia Fund (cca 9 milionů EUR ročně), Filmstiftung Nordrhein-Westfalen (cca 33 milionů EUR ročně) a Berlin Medienboard (cca 26 milionů EUR ročně).

Pokud jde o novelizaci sazebníku zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, nově navržená výše správních poplatků odráží růst inflace a náročnosti řízení o udělení licence k provozování vysílání. I po jejich navýšení zůstávají správní poplatky za tato řízení jedněmi z nejnižších v celé Evropě.

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Přijetí navrhované právní úpravy je nezbytné k rozvoji kreativity, konkurenceschopnosti a umělecké svobody ve filmové tvorbě, zajištění kulturní diverzity v nabídce filmových děl veřejnosti, šíření filmové kultury, zachování filmových děl pro budoucí generace a důstojnou prezentaci českého filmu doma i ve světě.

Kinematografie je významnou součástí národní kultury. Za více než 100 let své existence si filmové umění vydobylo rovnocenné postavení mezi ostatními uměleckými obory a zvláště v dnešním medializovaném světě si všechny národy uvědomují význam kinematografie pro zachování národní identity. Vzhledem k jazykové bariéře a omezenému trhu, faktorům, které vylučují přežití malých národních kinematografií, je původní filmová tvorba ve všech civilizovaných zemích považována za oblast veřejného zájmu. Domácí filmová produkce umožňuje způsob kulturního vyjádření, které reprezentuje individualitu kultury a poskytuje tak zdroj soudržnosti a národní identity. Propagační činnost vyvíjená při exportu domácího filmu do zahraničí vzbuzuje uvědomění a zájem, protože podává pozitivní a jasný "profil" své země. Rozvoj filmové tvorby pak zajišťuje stát komplexním systémem opatření, která pokrývají všechny oblasti kinematografie. Obdobná legislativa existuje u většiny států EU, přičemž i u těch, které mají více obyvatel – tedy diváků – pro distribuce svých národních filmů a tedy zajištěnou potenciální návratnost výrobních prostředků investovaných do výroby. Návrh zákona vychází z komplexního pohledu na českou kinematografii jako na obor, který spojuje uměleckou i ekonomickou problematiku. Kinematografie má mezi ostatními uměleckými obory výjimečné postavení díky tomu, že se zde prolíná umělecká činnost s technologicky a finančně náročnou výrobou. Z tohoto pohledu můžeme rozlišovat filmovou tvorbu, která zahrnuje kreativní prvky celého uměleckého procesu (činnost scénáristů, režisérů, výkonných umělců, apod.) a filmový průmysl, který zahrnuje všechny výrobní provozy a filmové profese (ateliéry, laboratoře, postprodukční studia, atd.), a je nezbytným nástrojem pro vznik uměleckého díla. Neméně důležitá je oblast propagace a prezentace české filmové tvorby, oblast výchovy a vzdělávání, jež vychovává nové talentované umělce a zajišťuje kontinuitu filmové tvorby, a oblast ochrany duševního vlastnictví - boje proti pirátství, která je celosvětovým problémem.

Navrhovaná právní úprava přinese v následujících letech rozvoj české filmové tvorby v oblasti hraného filmu, filmů pro děti a mládež, animovaného a dokumentárního filmu, efektivnější využití archivních fondů české kinematografie, kvalitnější způsob uchovávání filmového dědictví a jeho zpřístupňování (digitalizace). Měla by přinést rovněž výrazné posílení opomíjené oblasti filmové výchovy a koncepční a kvalitní kultivace filmového diváka, efektivní investice do filmové infrastruktury a rozšíření vzdělávacích programů profesionálů ze všech oblastí české kinematografie.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, Listinou základních práv a svobod a Ústavou České republiky a respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

Především je v souladu s požadavkem na svobodu projevu a svobodné vyhledávání, přijímání a rozšiřování idejí a informací bez ohledu na hranice státu, jakož i s požadavkem nepřijatelnosti cenzury podle Čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"). V zájmu ochrany zdravého fyzického i psychického vývoje dětí a mládeže je uložena

povinnost stanovit omezenou přístupnost audiovizuálních děl, která by mohla negativně působit na děti a mládež.

Dále je v souladu se svobodou vědeckého bádání a umělecké tvorby podle Čl. 15 odst. 2 Listiny, právem podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost podle Čl. 26 odst. 1 Listiny a s právem přístupu ke kulturnímu bohatství zaručenému za podmínek stanovených zákonem v Čl. 34 odst. 2 Listiny.

Návrh zákona je v souladu s právními předpisy upravujícími oblast působnosti ústředních orgánů státní správy České republiky.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

České filmy jsou nedostatečně financovány a nedostávají žádné nebo nízké finanční prostředky zejména ve fázi svého vývoje. Tato skutečnost brání českým filmovým tvůrcům v plné realizaci jejich uměleckého a obchodního potenciálu a snižuje kvalitu filmů vyráběných v České republice ve srovnání s evropskými sousedy. Filmy vyráběné v České republice se většinou omezují na "levnější" formáty, zejména na příběhy ze současnosti. Zatímco evropské producenti stále více hledají další možnosti financování mimo hranice své země, realizuje Česká republika jen velmi málo koprodukcí. Bez podstatného veřejného příspěvku na české filmy nemají mezinárodní producenti zájem o hledání koprodukčních partnerů v České republice. Koprodukce přináší četné výhody včetně růstu kvalifikace, zvýšení produkční hodnoty, širší distribuce filmů a vyšších příjmů producentů. Koprodukce zvyšují kulturní hodnotu domácích produkcí prostřednictvím navýšení úrovně dostupných investičních prostředků, což umožňuje vytvořit produkt s mnohem větším potenciálem a lepšími komerčními možnostmi ve smyslu propagace, distribuce a návštěvnosti.

Mezinárodní smlouvou, která se podstatně dotýká Fondu, je Evropská úmluva o filmové koprodukci. Tato úmluva stanoví podmínky pro získání tzv. koprodukčního statutu. Vláda České republiky vyjádřila souhlas s podpisem Úmluvy svým usnesením č. 73 ze dne 17. ledna 1996. Orgánem schvalujícím žádosti o koprodukční statut je Fond.

Navrhovaná úprava je v souladu s Evropskou úmluvou o filmové koprodukci (vyhlášena pod č. 26/2000 Sb.m.s.). Tato Úmluva upravuje vztahy mezi smluvními stranami v oblasti mnohostranných koprodukcí vznikajících na území členských států a stanoví podmínky pro získání tzv. koprodukčního statutu. Koprodukce zvyšují kulturní hodnotu domácích produkcí prostřednictvím navýšení úrovně dostupných investičních prostředků, což jim umožňuje vytvořit produkt mnohem většího potenciálu. Poskytují také lepší komerční možnosti ve smyslu distribuce, návštěvnosti, propagace a využití v rámci celého hodnotového řetězce a doplňkových aktivit. Konečně znamená skutečnost, že jsou producentům prostřednictvím koprodukce k dispozici finanční prostředky z řady různých zdrojů, vyšší pravděpodobnost, že se kinematografické dílo vyrobí a že bude distribuováno.

Česká republika podepsala rovněž Úmluvu o mezinárodním zápisu audiovizuálních děl (vyhlášena pod č. 365/1992 Sb.), která sjednocuje podmínky mezinárodního zápisu audiovizuálních děl do Mezinárodního filmového rejstříku, sazebník poplatků, rejstřík vzorů formulářů k mezinárodnímu zápisu. Platná i navrhovaná právní úprava je v souladu s touto Úmluvou.

Česká republika je dále vázána Mezinárodní úmluvou ze dne 4. května 1910 o tom, kterák potírání rozšiřování necudných publikací (vyhlášená v Zákoníku říšském pro království a země v radě Říšské zastoupené pod č. 116/1912). Tato Úmluva nabyla pro Československou republiku účinnosti dnem 8. prosince 1921. Také Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jich rozšiřování (vyhlášena pod č. 96/1927 Sbírký zákonů a nařízený), již je Česká republika vázána, se mj. vztahuje na kinematografické díla a zavazuje smluvní strany k tomu, aby přijaly opatření proti šíření pornografie. Navrhovaná právní úprava je s těmito dokumenty v souladu.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s čl. 19 Mezinárodního paktu občanských a politických práv, který stanoví právo na svobodu přesvědčení a projevu, jež zahrnuje i právo vyhledávat, přijímat a šířit informace a myšlenky jakýmikoliv prostředky a bez ohledu na hranice.

Rovněž článek 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zřetelně vyjadřuje právo na svobodu projevu a informací, zahrnující svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Připouští však, aby státy vázaly činnost rozhlasových, televizních nebo filmových společností na udělení zvláštního oprávnění. V tomto ohledu může stát definovat podmínky pro tato oprávnění (např. podíly evropských děl, příspěvek na filmovou tvorbu).

Navrhovaná právní úprava odpovídá mezinárodním závazkům, jimiž je Česká republika vázána.

Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s akty práva Evropské unie, s judikaturou nebo obecnými zásadami

Z hlediska pramenů primárního práva EU se navrhované právní úpravy dotýkají základní principy práva EU, pokud jde o volný pohyb osob, svobodu podnikání a volné poskytování služeb (čl. 45 až 62 Smlouvy o fungování EU) a volný pohyb zboží (čl. 28 až 37 Smlouvy o fungování EU). Z článku 167 Smlouvy o fungování EU vyplývá, že činnost Společenství podporuje uměleckou a literární tvorbu, včetně tvorby v audiovizuální oblasti. Smlouva v čl. 107 odst. 1 dále stanoví možnost výjimky ze zásady obecné neslučitelnosti pro státní podpory poskytnuté členskými státy k podpoře kultury, jestliže tato podpora nepostihuje hospodářskou soutěž a obchodní podmínky v rozsahu, který by byl neslučitelný se společným trhem. K otázce státní podpory v oblasti filmových děl vydala Komise sdělení KOM (2001) 534 o určitých aspektech týkajících se filmových a jiných audiovizuálních děl, jehož platnost byla sdělením Komise 2007/C134/03 prodloužena do konce roku 2012.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se zásadou volného poskytování služeb, zásadou svobody usazování, ani zásadou volného pohybu kapitálu. Z hlediska dostupnosti podpory z prostředků Fondu nediskriminuje zahraniční právnické osoby, ani cizí státní příslušníky. Poskytování prostředků Fondu není podnikáním, ani ho nelze označit jako poskytování služby. Návrh zákona nevyklučuje, aby se o podporu z prostředků Fondu ucházel zahraniční subjekt.

Šířeji se pak vymezené problematiky audiovize týká ještě řada rozhodnutí, doporučení a rezolucí Evropského Parlamentu a Rady, např. rozhodnutí Rady č. 1718/2006 ze dne 15. listopadu 2006 o provádění programu podpory evropského audiovizuálního odvětví (MEDIA 2007). Dále pak doporučení Rady 98/560/ES z 24. září 1998 k rozvoji soutěživosti

evropského audiovizuálního průmyslu a průmyslu informačních služeb formou propagace národních systémů zaměřených k dosažení srovnatelné a efektivní úrovně při ochraně dětí a lidské důstojnosti. Na toto doporučení navázalo doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/952/ES ze dne 20. prosince 2006 o ochraně nezletilých osob a lidské důstojnosti a o právu na odpověď v souvislosti s konkurenceschopností evropského průmyslu audiovizuálních a on-line informačních služeb.

Vedení evidence kinematografických děl a některé úpravy v souvislosti s ustanoveními o Archivu jsou zcela v souladu s doporučením Evropského Parlamentu a Rady 2005/865/ES o filmovém dědictví a konkurenceschopnosti souvisejících průmyslových činností.

Z článku 167 Smlouvy o fungování EU vyplývá, že činnost Unie podporuje uměleckou a literární tvorbu, včetně tvorby v audiovizuální oblasti. Národní právní úprava musí respektovat základní práva EU a zejména základní svobody vnitřního trhu. §10 platné právní úpravy je v rozporu s obecnými požadavky práva EU, neboť žadatele o podporu vymezuje jako právnickou osobu se sídlem v ČR nebo fyzickou osobu s trvalým pobytem v ČR. Navrhovaná právní úprava není v rozporu ani s hlediskem poskytování služeb, ani s hlediskem svobody usazování, ani s volným pohybem kapitálu, a tedy nediskriminuje z hlediska přístupu do Fondu ani zahraniční právnické osoby, ani cizí státní příslušníky.

Oblast kinematografie je upravena také ve Sdělení o filmu³, které přijala Evropská komise v roce 2001. Platnost tohoto sdělení byla několikrát prodloužena. Při prodloužení v roce 2009 bylo uvedeno, že nová pravidla o veřejné podpoře pro filmy a audiovizuální tvorbu začnou platit nejpozději 31. prosince 2012, kdy skončí platnost stávajících pravidel. Stávající úprava stanovuje pro národní schémata podpory následující podmínky:

A) Dodržení podmínky obecné legality - zákaz diskriminace na základě národnosti či ustanovení zakotvující právo na svobodné usazování a zakládání firem, volný pohyb zboží a svobodu poskytování služeb. Podpůrné programy nesmějí např. omezovat podporu pouze na příslušníky daného státu, vyžadovat od příjemců podpory, aby jejich firma měla status domácího podniku založeného podle obchodního práva daného státu (podniky založené v jednom členském státě, které prostřednictvím stále pobočky nebo zastoupení provozují činnost v jiném členském státě, musejí mít v posledně jmenovaném státě nárok na podporu; navíc splnění požadavku zastoupení lze vymáhat teprve při vyplácení podpory), nebo vyžadovat od pracovníků zahraničních společností, které poskytují v daném státě služby v oblasti filmové tvorby a výroby, aby splňovaly vnitrostátní normy pracovního práva.

B) Podpora je určena tzv. „kulturnímu produktu“. Každý členský stát musí (v souladu se zásadou subsidiarity) zajistit, aby obsah podporované produkce byl dle ověřitelných vnitrostátních kritérií kulturní.

C) Výrobce musí mít právo utratit nejméně 20% rozpočtu na film v jiných členských státech, aniž by tím přišel o část podpory poskytované v rámci programu. Jinými slovy, Komise přijala jako podmínku slučitelnosti výdajovou teritorializaci nepřesahující 80% rozpočtu na výrobu podpořeného filmu nebo televizního díla.

³ Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k některým právním aspektům týkajících se kinematografických děl a jiných audiovizuálních děl (OJ C 43, 16.2.2002)

D) Výše podpory musí být v zásadě omezena na maximální podíl 50% výrobního rozpočtu, na náročné a nízkorozpočtové filmy se toto omezení nevztahuje. Komise se domnívá, že podle zásady subsidiarity je na každém členském státu, aby si na základě vnitrostátních parametrů vytvořil svou definici náročného a nízkorozpočtového filmu.

E) Doplňkové podpory pro specifické filmařské činnosti (např. postprodukci) nejsou povoleny, aby byla zachována neutrální motivační povaha podpory, a aby se vyloučilo, že tyto specifické činnosti budou v daném členském státě zvláště chráněny či se do něj budou soustřeďovat.

Současná platná úprava, tedy § 10 zákona č. 241/1992 Sb. definuje žadatele následovně: „právnická osoba se sídlem nebo fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky. Je-li žadatelem československá právnická osoba s majetkovou účastí zahraničních osob, lze prostředky Fondu poskytnout jen pokud je podíl majetkové účasti zahraniční osoby nižší než padesát procent“. Tato definice je v rozporu s evropským právem. Navrhovaná právní úprava definuje příjemce podpory v souladu s výše uvedenou podmínkou.

Zákon č. 241/1992 Sb. nedefinuje, že podpora má být poskytnuta kulturnímu produktu. Navrhovaná právní úprava stanovuje kritéria hodnocení žádostí. Mezi tato kritéria patří také přínos projektu k rozvoji a rozmanitosti české a evropské kinematografie a kulturní význam projektu pro českou kinematografii. Další hodnotící kritéria stanoví statut Fondu.

Podmínka maximálního podílu podpory na výrobním rozpočtu je podle stávajících pravidel zakotvena v „Postupu při poskytování prostředků ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie“, nikoli v zákoně. Navrhovaná úprava počítá se zakotvením této podmínky, stejně jako s omezením výše podpory a definováním náročného a nízkorozpočtového filmu, ve statutu Fondu. Navrhovaná úprava podporuje proces výroby filmu jako celku.

V současné době probíhají konzultace Evropské komise k revizi Sdělení o filmu. Evropská komise předpokládá přijetí nové úpravy koncem roku 2012. Vzhledem k tomu, že je vysoce pravděpodobné, že dojde ke změně stávajících podmínek Sdělení o filmu, budou tyto změny obsaženy ve statutu Fondu, nikoli v předkládaném návrhu zákona.

Navrhovaná právní úprava je s právem EU slučitelná.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a podnikatelské prostředí ČR, sociální dopady a dopady na životní prostředí

V současném znění zákona č. 241/1992 Sb. je státní rozpočet uveden pouze jako jeden z možných zdrojů. Nová právní úprava navrhuje mezi příjmy Fondu nejen dotaci ze státního rozpočtu ale i příspěvek státu na správní výdaje Fondu. Tento příspěvek bude transferován z rozpočtu ministerstva kultury, a to včetně platů zaměstnanců kanceláře Fondu. Navrhovaná právní úprava obsahuje širší spektrum zdrojů, které omezí závislost Fondu na podpoře ze strany státního rozpočtu. Mezi tyto zdroje patří poplatek z vysílání reklamy, audiovizuální poplatky, správní poplatky, příjmy ze sjednaných podílů Fondu na zisku z podpořených projektů, příjmy z nakládání s majetkem ČR, se kterým je Fond příslušný hospodařit, úroky z prostředků Fondu uložených v bance, příjmy z majetkových účastí České republiky na podnikání právnických osob ve filmovém průmyslu, příjmy z veřejných sbírek a loterií

pořádaných ve prospěch Fondu a podpory kinematografie, příjmy z využití kinematografických děl, pokud byla na Fond převedena, příjmy za užití kinematografických děl, u nichž Fond vykonává autorská práva výrobce, která na něj přešla na základě jiného právního předpisu a u nichž se Fond považuje za výrobce, příjmy z cenných papírů nabytých Fondem od jiných osob, dary, dědictví a odkazy pro Fond, odvody za porušení rozpočtové kázně včetně penále, dotace ze státního rozpočtu a další zdroje stanovené jinými právními předpisy. Návrh systému poplatků do Fondu vychází z principu solidarity všech subjektů, které využívají filmová díla při své obchodní činnosti, při podpoře rozvoje původní filmové tvorby.

Doposud byl Státní fond na podporu a rozvoj české kinematografie bez zaměstnanců a o jeho provoz se staral odbor MK. Návrh předpokládá, že Fond bude mít vlastní zaměstnance, ředitele Fondu a Radu Fondu a značně rozšířenou působnost, což bude vyžadovat poměrně rozsáhlé administrativní a organizačně technické změny. Dojde k převedení zaměstnanců z MK do Fondu, zřízení pozice ředitele Fondu a zabezpečení fungování Fondu (včetně Rady), a to prostřednictvím státního rozpočtu (tzn. provoz Fondu bude de facto dotován a tím pádem bude moci veškeré vybrané prostředky využít na podporu kinematografie). Náklady spojené s chodem kanceláře Fondu a náklady na zaměstnance Fondu jsou financovány ze státního rozpočtu, kapitoly ministerstva kultury. Současná čtyři systematizovaná místa na ministerstvu kultury, která sloužila k zajištění správy státních fondů, budou společně s dalšími třemi převedena na kancelář Fondu. Ke zvýšení mandatorních výdajů na zaměstnance nově zřízené kanceláře Fondu tedy nedochází. Sedm ušetřených systematizovaných míst na ministerstvu kultury přejde na zmíněnou kancelář.

Dopady na státní rozpočet vyplývající z § 23 odst. 1 písm. s) navrhovaného zákona budou pokryty v rámci stanovených limitů výdajů kapitoly Ministerstva kultury.

V rámci administrativních úspor není vhodné osamostatnění Fondu vidět jako vznik kompletní instituce (samostatná budova, kancelářské vybavení, administrativa a účetnictví apod.) – neboť to by obnášelo zvýšené administrativní náklady a bylo by to v rozporu se snahou o hledání úspor ve veřejné správě. Fond proto bude nadále fakticky sídlit v budovách MK a využívat jeho zázemí – což by ovšem v případě, kdy by Fond měl hradit své náklady, znamenalo rozúčtovávání následujících položek:

- 1) mzdy pracovníků vč. výpočtu, odvodu poplatků, daní, důchodová evidence, atd.
- 2) vstup do budovy a s tím související evidence docházky
- 3) pronájem kanceláří a jejich zařízení a s tím související vedení evidence a inventarizace majetku (jde o nárůst práce)
- 4) využívání velkokapacitních kopírek na chodbách
- 5) telefony
- 6) napojení počítačů – na síti jsou uloženy např. některé používané programy (JASU, CEDR)
- 7) napojení na GINIS a podatelnu
- 8) zajišťování kancelářských potřeb
- 9) zajištění stravy pro zaměstnance (obědy v jídelně MK či stravenky – včetně jejich nákupu a evidence)
- 10) další – školení, požární ochrana, bezpečnost práce, kolektivní smlouvy (příspěvky na dovolenou, pro děti, půjčky, příspěvek na penzijní připojištění, apod.).

V současné době vykonávají agendu, která bude přesunuta do Fondu, celkem 4 zaměstnanci MK zařazení do platových tříd 11 až 13. Jejich průměrný hrubý měsíční příjem činí 29882 Kč a osobní ohodnocení 5100 Kč. Na základě těchto hodnot byl vytvořen odhad ročních nákladů

na tuto agendu s roční valorizací platů 2 % od 3. roku. Tyto odhady jsou uvedeny v následující tabulce. Nový Fond bude mít 7 zaměstnanců, včetně ředitele Fondu.

Výpočet mzdových nákladů na zaměstnance fondu (převedené z MK)

Rok	1	2	3	4	5
Měsíční náklady na jednoho zaměstnance (Kč)	34982	34982	35682	36395	37123
Valorizace platu	0%	0%	2%	2%	2%
Celkové roční náklady na provoz agendy (Kč)	2 938 488	2 938 488	3 022 488	3 057 180	3 118 332

V případě, že na kancelář Fondu bude převedeno dosavadních 7 zaměstnanců z Ministerstva kultury do Státního fondu kinematografie způsobí tato skutečnost nutnost snížení počtu zaměstnanců ústředního orgánu o 7 a platů o 2 938 tis. Kč v limitech regulace zaměstnanosti. Fondu též vznikne povinnost předávat data do Informačního systému o platech.

Tabulka znázorňuje výdaje na zaměstnance ve smyslu základního platu osobního ohodnocení.

Navrhovaná právní úprava nebude mít přímé dopady na ostatní veřejné rozpočty, ani sociální dopady a dopady na životní prostředí.

Předkládaný návrh zákona neobsahuje ustanovení narušující rovnost mužů a žen ve společnosti.

Na základě požadavků meziresortního připomínkového řízení následuje závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace: Dopady na státní rozpočet a podnikatelský sektor.

Dopady na podnikatelský sektor

Dopady na podnikatelský sektor by se daly shrnout následujícím způsobem (pro jednotlivé věcné kategorie) – jedná se pouze o shrnutí, detailnější rozbor přínosů a nákladů pro podnikatelský sektor je sepsáno v jednotlivých částech kapitoly 2 dokumentu „Velká RIA k návrhu zákona o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů“:

Přínosy:

Financování české kinematografie

- přínosy ze stabilní a rozvíjející se české kinematografie
- spravedlivější výběr poplatků z ceny vstupenek na kinematografická představení

Evidence

- efektivní vybírání poplatků, udělování dotací, regulace, aj.
- systematizace rozdělení činností při evidenci v oblasti kinematografie

Klasifikace kinematografických děl

- vybraná varianta nepřinese žádné změny pro podnikatelský sektor

Náklady:

Financování české kinematografie

- příspěvek ve výši 1% z ceny vstupenky na kinematografické představení – zatížení z poplatku se při této variantě sníží pro menší kina a mírně zvýší pro multikina; celkové zatížení by se nemělo zvýšit

- příplatek ke službám provozování převzatého vysílání – roční výběr příplatku ve výši cca. 24 mil. Kč ročně

Evidence

- v zásadě bez nákladů

Klasifikace kinematografických děl

- vybraná varianta nepřinese žádné změny pro podnikatelský sektor

Dopady na veřejné rozpočty

Dopady jednotlivých vybraných variant na státní rozpočet (popř. na další veřejné rozpočty) jsou uvedeny v jednotlivých částech věcných sekcí kapitoly 2 výše zmíněného dokumentu, včetně jejich detailního odůvodnění. Tato část tedy shrnuje pouze nejvýznamnější z těchto dopadů (v členění dle věcných sekcí).

Přínosy:

Financování české kinematografie

- přínosy ze stabilní a rozvíjející se české kinematografie pro rozvoj filmového průmyslu
- zajištění financování české kinematografie a související rozvoj kultury, kreativity, umění a tvůrčího potenciálu ČR (včetně rozvoje inovací a lidských zdrojů)
- přínosy pro Fond ve výši 24 mil. Kč ročně

Evidence

- efektivní vybírání poplatků, udělování dotací, regulace, kvalitativní přínosy, jako je komplexní evidence subjektů v audiovizi či integrace osob se zdravotním postižením do společnosti, jsou významné – přínosy

Klasifikace kinematografických děl

- vybraná varianta nepřinese žádné změny pro veřejné rozpočty

Náklady:

Financování české kinematografie

- náklady spojené se správou a výběrem poplatků ve výši cca. 3 milionů Kč za rok (odhad cca. na úrovni 4 - 5% dodatečně vybraných prostředků Fondem)

Evidence

- náklady ve výši cca. 550 – 750 tis. Kč (jednorázové – tvorba databáze a proškolení osob), cca. 250 tis. Kč (navýšení prac. povinností zaměstnance Fondu a NFA)

Klasifikace kinematografických děl

- vybraná varianta nepřinese žádné změny pro veřejné rozpočty

II. Zvláštní část

ČÁST PRVNÍ AUDIOVIZE

Hlava I

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Toto ustanovení obsahuje a vyjmenovává účel návrhu zákona. Kromě definování postavení a činnosti jediných dvou státních filmových institucí - Národní filmový archiv (Archiv) a Státní fond kinematografie (Fond) - návrh zákona upravuje především způsob podpory české kinematografie ve smyslu kumulace příjmů z nově navržených zdrojů pro Fond a způsob financování ve smyslu krytí realizačního rozpočtu jednotlivých projektů (festivalů či výroby).

Tento zákon se nevztahuje na audiovizuální díla, která jsou vytvářena k soukromým účelům, ale ke komerčnímu zpřístupňování veřejnosti.

§ 2

Základní pojmy

Nově definovány jsou některé základní pojmy. Definice vycházejí z pojmů užitých v zákoně č. 273/1993 Sb. a v zákoně č. 121/2000 Sb. Tyto formulace jsou upřesněny a doplněny v míře, jakou vyžadují specifika právní úpravy v oblasti kinematografie.

a) Kinematografické představení je definováno z důvodu odvodu 1% ze vstupenky z kinematografického představení. Jelikož kinematografická představení neprobíhají pouze v kině, ale také v dalších prostorách, např. ve školách, v sálech kulturních domů, v přírodě atd., je doplněno do definice „nebo podobným způsobem“. Neznamená to však jiný druh zpřístupnění jako např. rozmnoženiny, vždy se jedná o zpřístupnění většímu množství diváků najednou.

b) Kinematografické dílo je definováno především pro potřeby podávání žádostí o podporu. Opakovaným zpřístupňováním veřejnosti kinematografickým představením se kinematografické dílo vymezuje z široké oblasti audiovize, která zahrnuje rovněž televizní seriály, audiovizuální záznamy, publicistiku, reklamu a interaktivní audiovizuální díla (např. videohry) apod.; ty jsou zpřístupňovány jinými způsoby. Za opakované zpřístupňování veřejnosti je považováno i uvádění na filmových festivalech, tato varianta se vztahuje např. na dokumenty, které se z různých důvodů nedostanou do klasické distribuce v kině.

c) Výrobce kinematografického díla je definován ke stanovení, kdo může žádat Fond o podporu výroby českého kinematografického díla. Definice vychází ze zákona č. 121/2000 Sb. a je upřesněna a rozšířena tak, aby splňovala současnou realitu, kdy je výrobce především držitelem oprávnění k výkonu práva užití audiovizuálního díla, nikoli tedy pouze právnická nebo fyzická osoba, z jejíhož podnětu a na jejíž odpovědnost byl poprvé pořízen záznam audiovizuálního díla, a která k audiovizuálnímu dílu vykonává práva podle zvláštního právního předpisu.

d) Koproducent je definován proto, že na celkových nákladech na výrobu filmu se mnohdy podílí více výrobců, kteří vkládají za podíl na výnosech do výroby své finanční prostředky. Většinou se jedná o partnery ze zahraničí, kteří do rozpočtu přinášejí i finanční prostředky

státní podpory svých zemí. Koproducentem bývá také vysílatel nebo jiný subjekt působící v audiovizuální oblasti. Je třeba zdůraznit, že jako primární nositel práv k audiovizuálním dílům vystupuje subjekt označený a definovaný jako „výrobce“, tedy osoba, jíž náleží práva výrobce zvukově obrazového záznamu audiovizuálního díla podle §79 a násl. autorského zákona, a současně práva z licencí poskytnutých autory audiovizuálně užitých děl, autorem audiovizuálního díla (režisér) a výkonnými umělci. Všechna ustanovení autorského zákona používají výraz „výrobce zvukově obrazového záznamu“ nebo „výrobce prvotního zvukového záznamu“. Koproducent je definován výslovně jako „každý z výrobců, je-li jich více“, tj. je zřejmé, že definice koproducenta navazuje na definici výrobce a jazykově by nejspíše bylo možno uvažovat o použití výrazu „spoluvýrobce“. Šlo by však o nepoužívaný novotvar, zatímco pojem „koproducent“ je v audiovizuální praxi vžit pro „jednoho z více výrobců“ a je navíc běžně v tomto smyslu užíván v českém právním řádu, tj. použití výrazu „koproducent“ je nutné též z důvodu legislativní konzistence.

e) České audiovizuální dílo je definováno ke stanovení okruhu děl, na která se vztahují povinnosti podle § 3 a § 8 návrhu zákona.

Podle návrhu zákona je audiovizuální dílo považováno za české v případě splnění stanovených podmínek vymezených sídlem nebo místem trvalého pobytu výrobce v době zveřejnění díla na území České republiky, procentuelním podílem na celkových výrobních nákladech díla nebo českou tvůrčí nebo technickou účastí. Práva koproducenta tím nejsou narušena. Českou tvůrčí účastí se rozumí podíl českého filmového výrobního štábu v tzv. uměleckých složkách jako je např. výtvarník, kostýmní návrhář atd., technickou účastí se rozumí podíl českého filmového výrobního štábu v tzv. technických složkách, např. osvětlovači, kamerové posádky, atd. Tyto účasti se procentuálně počítají podle přílohy k Evropské úmluvě o koprodukcii. Zhodnocení zajišťuje kancelář Fondu prostřednictvím pověřeného experta.

f) České kinematografické dílo je definováno ke stanovení okruhu děl, na která může být výrobci přiznána podpora z Fondu, mají být evidována Archivem a vztahuje se na ně nabídková povinnost vůči Archivu.

g) Distributor kinematografického díla je definován vzhledem k povinnosti zasílání evidence distribuovaných zahraničních kinematografických děl, povinnosti klasifikace audiovizuálních děl a povinnosti opatřit rozmnoženiny titulky pro sluchově postižené. Distributor provádí distribuci kinematografických děl v České republice v souladu se smlouvami opravňujícími jej k šíření audiovizuálních děl na nosičích záznamů děl. Zajišťuje též veškerou činnost související se smluvními a technickými podmínkami a marketingem.

h) Pořadatel kinematografického představení je definován z důvodu povinností z hlediska klasifikace kinematografických děl a z důvodu odvodu 1% ze vstupenky.

Hlava II

Povinnosti při výrobě audiovizuálních děl a jejich zpřístupňování veřejnosti

§ 3

Titulky pro sluchově postižené

Ve stávající právní úpravě (zákon č. 273/1993 Sb.) jsou titulky pro sluchově postižené označovány jako skryté titulky. Místo nepřesného a nedostatečně jasného pojmu návrh zákona zavádí běžně používaný a přesnější výraz. Oproti stávající právní úpravě návrh zákona stanovuje volitelné nastavení titulků.

§ 4 a § 5

Klasifikace kinematografických děl a Povinnosti při klasifikaci kinematografických děl
Upravuje se povinnost stanovit věkovou hranici přístupnosti kinematografických děl a následně zamezit přístupu k dílům s omezenou přístupností osobám mladším, než je stanovená věková hranice.

§ 6

Nabídková povinnost

Ustanovení upravuje povinnost výrobce písemně nabídnout návrhem smlouvy své dílo k uložení v Archivu. Tato povinnost vyplývá z potřeby uchovávat kinematografická díla a s nimi související materiály v zájmu ucelené informace o české kinematografii na jednom místě, kde je o ně zajištěna veškerá péče. Současně slouží i k badatelským účelům. V současné době technologických změn filmová díla již nejsou pouze na filmových nosičích ve smyslu filmového pásu, a proto ukládá návrh zákona povinnost nabídnout Archivu kinematografické dílo na všech technologicky odlišných druzích nosičů.

§ 7

Oznamovací povinnost k evidenci kinematografických děl

V současné době podle dosud platného zákona 273/1993 Sb. je MK povinno vést evidenci všech audiovizuálních děl. Vedení této evidence závisí na údajích od samotných výrobců těchto audiovizuálních děl, kteří jsou povinni každé vyrobené dílo oznámit MK, a to včetně povinných údajů o daném díle. MK však požaduje pouze evidenci děl kinematografických, a to pro potřeby evropských institucí, které tyto údaje shromažďují od všech členských států EU a pro monitoring audiovizuální oblasti.

Na základě této praktické zkušenosti nově zákon upravuje pouze evidenci audiovizuálních děl, která jsou zpřístupňována v kině. Evidenci již nepovede MK, ale bude vedena prostřednictvím Archivu, který tuto evidenci z archivního hlediska již několik let vede, a to především z důvodu zachování informací o audiovizuální tvorbě pro budoucí generace. Navrhuje se evidovat všechna česká audiovizuální díla s výjimkou těch, která byla vyrobena výhradně pro užití v televizi. Tedy české hrané, dokumentární (vědecké, populárně vědecké, výukové), animované a reklamní filmy určené k promítání v kinech a další audiovizuální díla určená k prezentaci veřejnosti. Údaje k evidenci českého audiovizuálního díla zasílá jeho výrobce, v případě zahraničního díla distributor.

Porušení povinnosti evidence zůstává v kompetenci krajských úřadů, oznamovací povinnost má ale nově Archiv.

Hlava III

Národní filmový archiv

§ 8

Archiv je v současné době státní příspěvkovou organizací, na základě § 80 zákona č. 499/2004 Sb. je akreditovaným specializovaným archivem. Byl založen Českomoravským filmovým ústředím v roce 1943 za účelem ochrany filmových materiálů před válečnými událostmi. Od roku 1946 je členem Mezinárodní federace filmových archivů FIAF (Fédération Internationale des Archives du Film) a v roce 1997 se stal zakládajícím členem Asociace evropských cinematék ACE (Association des Cinémathèques Européennes). V roce 1992 se filmový archiv jako součást Českého filmového ústavu transformoval rozhodnutím ministra kultury ČR na samostatný Národní filmový archiv. Změna byla potvrzena zákonem

č. 273/1993 Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a v současné době se Archiv řadí mezi nejvýznamnější národní kulturní instituce České republiky. Mezi hlavní činnosti Archivu patří shromažďování, ochrana, vědecké zpracování a využívání audiovizuálních (filmových a video) a písemných archiválií, shromažďování a vědecké zpracování pozůstalostí významných osobností české kinematografie, vytváření sbírky soudobé dokumentace související s tvorbou a šířením audiovizuálních archiválií, její zpřístupňování, správa odborné knihovny, vědecko-výzkumná práce v oblasti filmu a filmové archivistiky, spolupráce s domácími a zahraničními institucemi při tvorbě a šíření filmové kultury, s členskými archivy FIAF a Asociací českých filmových klubů, vydavatelská a publikační činnosti v oblasti filmové kultury a výroba filmových dokumentárních záznamů. V současné době Archiv pečuje o více než 150 milionů metrů filmu, 600 tisíc fotografií, 30 tisíc plakátů, 100 tisíc propagačních materiálů, rozsáhlý archiv českého filmu a filmovou knihovnu. Archiv uchovává duplikační kopie českých kinematografických děl v rámci svého poslání v podmínkách, které zajišťují kvalitu těchto kopií. Duplikační kopie českých kinematografických děl jsou rovněž uchovávány pro další badatelské a výzkumné účely a zároveň pro zpřístupňování dalším generacím. Pokud se týče zpřístupňování prostřednictvím nových technologií (digitalizace), pro uchovávání kinematografických děl je i nadále ideální filmový pás.

Návrh zákona zcela nově definuje národní filmové dědictví, a to z důvodu jeho ochrany a uchování pro další generace jako součást českého kulturního bohatství. Národním filmovým dědictvím se rozumí audiovizuální díla a jejich hmotná zachycení, jakož i práva výrobce ke zvukově obrazovým záznamům. Jsou jím tedy jak samotné nosiče audiovizuálních děl v podobě filmového pásu, tak i obsah těchto filmových pásů, tedy díla samotná. Dále upravuje právo hospodaření s českými filmy, jejichž premiéra se uskutečnila do 31. 12. 1964, které má Archiv dle zákona č. 121/2000 Sb. a dalších právních předpisů. Národním filmovým dědictvím se kromě duševního vlastnictví myslí rovněž archivní materiály, které toto duševní vlastnictví reprodukovat veřejnosti. Uchování těchto hmotných nosičů a duševního vlastnictví má stejný význam a je stejně důležité. Mezi tyto audiovizuální archiválie patří především originály filmových materiálů, rozmnožovací a zabezpečovací materiály, které jsou mnohdy jediným dochovaným originálem, a jejichž ztráta je nenahraditelná, dále také písemné a listinné materiály. Většina těchto materiálů potřebuje speciální odbornou péči a zacházení.

Návrh zákona upravuje možnost Archivu poskytovat záznamy audiovizuálních děl, pokud má oprávnění od nositelů práv k těmto dílům, vybraným subjektům nekomerčním způsobem. V těchto situacích je Archiv oprávněn požadovat související režijní náklady. Archiv má ve své správě i řadu filmů a audiovizuálních děl, ke kterým nemá oprávnění od nositelů práv, a z tohoto důvodu nelze k těmto dílům poskytovat licence, ani je jinak zpřístupňovat.

Na základě zákona č. 121/2000 Sb. a zákona č. 273/1993 Sb. jsou veškeré originální nosiče českých audiovizuálních děl vyrobených od 28. 8. 1945 do 31. 12. 1991 ve správě Archivu. Ustanovení deklaruje skutečnost, že pronájem audiovizuálních děl je možný pouze na podkladě originálních nosičů, pokud jsou ve vlastnictví státu, a tedy ve správě Archivu. Ustanovení přiznává skutečnost, že Archiv nesmí převést vlastnická práva k výše definovanému filmovému dědictví na třetí osobu.

Hlava IV

Státní fond kinematografie a poskytování podpory kinematografie

Díl I

Státní fond kinematografie

Oddíl 1

Postavení Státního fondu kinematografie

§ 9

Současná právní úprava prokázala opodstatněnou existenci Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, nicméně v důsledku společenského i technologického vývoje během posledních dvaceti let i na základě zkušeností s udílením podpory je třeba provést některé změny. Zejména posílit zdroje příjmů, rozšířit okruhy možné podpory, upravit způsob rozhodování o podporách projektů a upravit vedení Fondu z hlediska strategického i organizačního. Návrhem zákona se zřizuje nový Státní fond kinematografie nahrazující současný Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie. Je právní osobou a je příslušný hospodařit s majetkem státu. Statut fondu vydává ministr na návrh Rady Fondu. Nadřízeným správním orgánem je nadále Ministerstvo kultury.

Oddíl 2

Činnost Fondu

§ 10

Úkoly a činnost Fondu

Fond na rozdíl od současného Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie vykonává řadu nových činností. Vykonává správu poplatků podle § 25, vede evidenci v oblasti audiovizíve podle § 30, poskytuje finanční podpory projektům z oblasti kinematografie podle § 31.

Oddíl 3

Orgány Fondu

§ 11

Orgány Fondu a povinnost mlčenlivosti

Nově je ustavena funkce ředitele Fondu, který stojí v čele Fondu, je jeho statutárním orgánem. Úkoly spojené s činností Fondu plní kancelář Fondu. Na rozdíl od současné právní úpravy návrh stanovuje zajišťování administrativy zaměstnanci Fondu, nikoliv zaměstnanci ministerstva, s cílem posílit právní subjektivitu, zvýšit efektivitu činnosti Fondu a urychlit schvalovací a administrativní proces vyřizování žádostí o podporu. Dalším novým orgánem je Dozorčí výbor, jehož členové jsou navrženi poplatníky. Ustanovení o zachovávaní mlčenlivosti je nutné vzhledem k obsahu žádostí.

§ 12

Ředitel Fondu

V platné právní úpravě je statutárním zástupcem Fondu ministr kultury, což není u žádného ze státních fondů, neboť tak dochází k nevhodné kumulaci funkcí, resp. k rozporu mezi výkonnou (stojí v čele Fondu) a kontrolní (stojí v čele nadřízeného správního orgánu) pravomocí ministra. V praxi se to také neosvědčilo v souvislosti s množstvím úkonů (např. podepisování smluv), které z funkce statutárního zástupce vyplývají. Nyní je nově navrhováno, aby tím, kdo Fond navenek zastupuje a jeho jménem jedná, byl ředitel Fondu. S cílem provázat jeho odbornost v oblasti kinematografie se strategií a kulturní politikou ministerstva kultury je navrženo, aby ředitele Fondu jmenoval a odvolával ministr kultury. Kancelář Fondu zajišťuje veškerou činnost Fondu, která se netýká otázek strategie udílení podpor a posuzování žádostí o podporu, je mj. servisním orgánem Rady Fondu. Náklady spojené s chodem kanceláře Fondu a náklady na zaměstnance Fondu jsou financovány ze státního rozpočtu, kapitoly ministerstva kultury. Současná čtyři systematizovaná místa na ministerstvu kultury, která sloužila k zajištění správy státních fondů, budou společně s dalšími třemi převedena na kancelář Fondu. Ke zvýšení mandatorních výdajů na zaměstnance nově

zřízené kanceláře Fondu tedy nedochází. Sedm ušetřených systematizovaných míst na ministerstvu kultury přejde na zmíněnou kancelář Fondu.

§ 13

Rada

Ustanovení vymezuje kompetence Rady a její hlavní úkoly, uznášeníschopnost a vyloučení z rozhodování.

§ 14

Složení a jednání Rady

Nově se navrhuje snížit počet členů Rady na 9 členů ze současných 13. Členové Rady jsou voleni a odvoláváni Poslaneckou sněmovnou. Složení Rady a podmínky volby jejích členů je zachováno způsobem, který se osvědčil. Členu Rady náleží za výkon jeho funkce odměna ve výši, kterou stanoví na návrh ministra vláda usnesením. Členu Rady náleží náhrada cestovních výdajů souvisejících s výkonem jeho funkce ve stejném rozsahu jako zaměstnancům s tím, že za pravidelné pracoviště pro účely cestovních náhrad se považuje místo jeho pobytu.

Pokud jde o způsob odměňování členů Rady, doposud byla činnost Radních čestnou funkcí a honorování byli za hodnocení žádostí po jednání Rady, pro účely správce fondu. Jelikož s novou úpravou jsou i nově a více definovány povinnosti člena Rady Fondu, dále z důvodu, že činnost Radních je odborná a současně časově velice náročná, je nutné tuto činnost finančně ohodnotit. Finanční ohodnocení činnosti Radních je navrženo i z toho důvodu, že rozšíření činnosti a povinností Radních bude mít za následek i pravděpodobné omezení vlastní profesní činnosti. Na rozdíl od současné Rady Fondu nebude jejím úkolem pouze posuzování jednotlivých žádostí o podporu, ale zcela nově bude vyžadováno strategické stanovování a především naplňování koncepce podpory české kinematografie jako celku. Radní se budou muset soustředit na konkurenceschopnost české kinematografie a také být schopni vystupovat na evropských panelech týkajících se kinematografie. Dále na rozdíl od současné Rady Fondu je nově zavedena povinnost stanovit transparentní kritéria hodnocení projektů v jednotlivých okruzích, strategicky vyhlášovat jednotlivé uzávěrky a to s přihlédnutím k aktuálním potřebám kinematografie. Posuzování jednotlivých žádostí o podporu bude tak součástí strategické činnosti Rady jako celku.

§ 15 a § 16

Předpoklady členství v Radě a Zánik členství v Radě

S ohledem na povahu funkce člena Rady je nutné vymezit předpoklady jeho členství. Podmínkou pro členství v Radě není doklad o odborném profesním vzdělání. Je předpoklad, že navrhuující subjekty navrhnou kompetentní zástupce, a že v současné době existuje již velké množství profesionálů z oblasti audiovizu, kteří nemají vysokoškolský diplom z dané oblasti. Návrh také vymezuje právní skutečnosti a důvody, na jejichž základě dochází k zániku členství. Člen Rady nesmí zastávat funkce v politických stranách nebo politických hnutích, ani nesmí v jejich prospěch působit v souvislosti s výkonem funkce člena Rady. Funkce je neslučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance, senátora, člena vlády nebo jeho náměstka, vedoucího ústředního orgánu státní správy nebo jeho náměstka z toho důvodu, že funkce by mohla mít dopad na preferenci projektů v jeho volební oblasti. Funkce je neslučitelná také s funkcí prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu či člena jeho kolegia, člena rady Českého telekomunikačního úřadu, člena bankovní rady České národní banky, člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a člena Rady České televize. Členství v Radě je neslučitelné se základním pracovněprávním vztahem k Fondu

§ 17

Výbor

Zcela nově návrh zákona ustavuje další orgán Fondu, a to Dozorčí výbor. Jeho úkolem je dohled nad účelným a hospodárným využíváním prostředků Fondu. Tuto kontrolu vykonává Dozorčí výbor na základě podkladů vyúčtování dotace, kterou příjemce podpory v souladu s podmínkami Rozhodnutí odevzdá kanceláři Fondu po ukončení projektu. Členové Výboru budou tak mít možnost nahlížet do vyúčtování jednotlivých projektů a v případě pochybností o hospodárném využití finančních prostředků udělených Radou Fondu, seznámí se svým nálezem ředitele/kancelář Fondu. V případě, že se bude jednat o podezření z porušení rozpočtové kázně, podá ředitel Fondu podnět na Finanční úřad. Kontrolní činností Výboru je kontrola poskytnutých odborných služeb, nikoli kontrola ve smyslu zákona o kontrole. Kontrolní činnost členů výboru je činností nárazovou nikoli pravidelnou. Na rozdíl od Radních nejsou členové výboru povinni vytvářet strategie ani koncepce, prakticky pouze kontrolují finanční prostředky, které do Fondu odevzdávají v podobě tzv. audiovizuálních poplatků. Z uvedeného důvodu není jejich činnost na rozdíl od činnosti Radních honorována.

§ 18

Složení a rozhodování Výboru

Výbor má 9 členů. Tito členové jsou voleni a odvolávání Poslaneckou sněmovnou, z kandidátů navržených poplatníky. Jedná se především o odborníky z oblasti kinematografie, ale i odborníky ekonomického zaměření.

§ 19 a § 20

Předpoklady členství ve Výboru a Zánik členství ve Výboru

Předpoklad členství ve Výboru i jeho zánik je obdobný jako u členů Rady Fondu, s tím, že jejich funkce na rozdíl od funkce členů Rady není honorována. Osoby ve Výboru nesmí zastávat funkce v politických stranách nebo politických hnutích, ani nesmí v jejich prospěch působit v souvislosti s výkonem funkce člena Výboru. Funkce je neslučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance, senátora, člena vlády nebo jeho náměstka, vedoucího ústředního orgánu státní správy nebo jeho náměstka z toho důvodu, že funkce by mohla mít dopad na preferenci projektů v jeho volební oblasti. Funkce je neslučitelná také s funkcí prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu či člena jeho kolegia, člena rady Českého telekomunikačního úřadu, člena bankovní rady České národní banky, člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a člena Rady České televize. Členství ve Výboru je neslučitelné se základním pracovněprávním vztahem k Fondu.

Oddíl 4

Expertní a odborní analýza

§ 21 a § 22

Jmenování expertů a předpoklady pro výkon funkce a Činnost experta a zánik funkce

Při rozhodování o poskytnutí prostředků Fondu jsou Radě nápomocni experti podle jednotlivých okruhů, kteří budou pro Radu zpracovávat k jednotlivým žádostem odborné analýzy. Tito experti budou analyzovat jednotlivé žádosti o podporu z pohledu obsahového a ekonomického. Na každou žádost budou vypracovány minimálně dvě analýzy. Seznam jednotlivých expertů na jednotlivé okruhy bude zveřejněn na webových stránkách Fondu, bude abecedně seřazen a bude sloužit ke zveřejnění osob, které pro Fond odborné analýzy zpracovávají. Jiný význam seznam nemá a neslouží jako např. rejstřík soudních znalců. Žádosti jsou jednotlivým expertům přiřazovány losem. Proces losování bude upraven statutem Fondu.

Při výkonu této činnosti budou experti v odlišném postavení než členové Rady Fondu, jejichž rozhodování o podporách je závazné a ve smyslu Rozhodnutí podle správního řádu.

Členové Rady rozhodují na základě svých odborných zkušeností. Vzhledem k tomu, že členové Rady nemohou být z objektivních důvodů odborníky na všechny podporované okruhy, bude expertní analýza (např. u projektu vývoj scénáře zpracovaná dramaturgem) členovi Rady, který je odborníkem např. v oblasti kin, velmi nápomocná. Experti zabývající se analýzou obsahovou budou posuzovat umělecké kvality, dramaturgické předpoklady, distribuční strategii apod. a ekonomická analýza prověří přiměřenost a adekvátnost rozpočtu a jeho realizovatelnost z ekonomického hlediska.

Rada v návrhu statutu stanoví, podle jakých kritérií musí být analýzy vypracovány, jak musí být členěny a jaké musí mít náležitosti, a zda budou přístupné žadatelům, popřípadě další související otázky.

Ředitel Fondu předloží Radě Fondu na jejím prvním zasedání seznam expertů. K přihlášení se do tohoto seznamu bude odborná veřejnost vyzvána a kandidáti budou delegováni profesními sdruženími z oblasti kinematografie.

Před posuzováním žádostí podepíše expert čestné prohlášení, kterým deklaruje svoji nezávislost vůči hodnocenému projektu.

§ 23

Expertní analýza

Analýzy budou rozebírat projekt z hlediska kvality zpracování a realizovatelnosti, nikoli navrhovat udělení či neudělení dotace.

Nezávaznost expertní analýzy jako podkladu pro rozhodnutí Rady vysvětluje následující příklad. Členové Rady v počtu 9 členů jsou kolektivním orgánem, kdy každý rozhoduje o projektu dle vlastního uvážení, a nemůže tedy dát jednotné stanovisko zdůvodňující udělení či neudělení podpory. Zveřejnění analýzy pomůže odůvodnit rozhodnutí Rady. Může však dojít i k situaci, kdy bude analýza pozitivní a rozhodnutí Rady negativní. To se stane např. budou-li o podporu žádat dva mezinárodní festivaly animovaných filmů. Oba festivaly budou mít pozitivní analýzu a budou jak z obsahového hlediska, tak z hlediska ekonomického splňovat předpoklady pro podporu. Bude na rozhodnutí členů Rady, zda je adekvátní oba festivaly podporovat z finančních prostředků Fondu. Bude na členech Rady, aby na základě analýz rozhodli, který festival a proč podpořit, popř. obhájit podporu obou festivalů. Domněnka, že členové Rady budou argumentovat analýzami expertů, aniž by projekty prostudovali není na místě, naopak členové Rady budou muset v rámci vytváření filmové politiky státu rozhodovat o podpoře žádostí s přesahem do kontextu celé současné české kinematografie.

V případě hodnocení např. výroby filmu musí členové Rady zvažovat festivalový potenciál filmu versus návštěvnost. Tyto uvedené skutečnosti musí členové Rady na rozdíl od experta důkladně zvážit.

V případě, že členům Rady dvě analýzy nebudou k rozhodnutí o podpoře projektu stačit, je možné prostřednictvím kanceláře Fondu nechat vypracovat analýzu další a to jiným expertem. Může se tak stát např. v případě, kdy hlasování o podpoře je nerozhodné, popř. v momentě kdy projekt je extrémně náročný nebo sporný.

Díl 2

Zdroje a výdaje Fondu

§ 24

Zdroje a výdaje Fondu

Návrh zákona má za cíl stanovit nové funkční zdroje Fondu. Oproti stávající právní úpravě jsou jako nové zdroje uvedeny poplatky subjektů, které využívají kinematografická díla při své obchodní činnosti nebo díla užívají. Návrh vychází z principu solidarity všech těchto subjektů na podpoře rozvoje původní filmové tvorby. Jednotlivé zdroje jsou blíže specifikovány v dalších ustanoveních.

Výdaje Fondu tvoří pouze prostředky vynaložené na podpory kinematografie podle jednotlivých okruhů a správní výdaje na činnost Fondu.

Díl 3

Audiovizuální poplatky

§ 25

Vymezení audiovizuálních poplatků

Ustanovení vyjmenovává poplatky, u nichž je Fond správcem, vzhledem k tomu, že navrhované poplatky jsou zdrojem Fondu.

§ 26

Poplatek z kinematografického představení

Platná právní úprava stanoví příplatek 1 Kč k ceně vstupného na veřejnou produkci kinematografického díla. Vzhledem k tomu, že v cenách vstupného došlo k značnému vývoji a ceny se výrazně liší v mimopražských jednosálových kinech od cen v multiplexech, zákon navrhuje 1% poplatek ze vstupného za zpřístupnění kinematografického díla. Poplatek platí divák, odvádí pořadatel kinematografického představení.

§ 27

Poplatek z poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU o audiovizuálních mediálních službách ve svých výkladových ustanoveních uvádí, že služby na vyžádání mají potenciál částečně nahradit televizní vysílání. V normativní části pak návrh směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit, aby audiovizuální mediální služby poskytované na vyžádání poskytovateli mediálních služeb spadajícími do jejich pravomoci podporovaly vhodnými prostředky tvorbu evropských děl a přístup k nim. Do této podpory náleží mimo jiné finanční příspěvky těchto služeb na tvorbu evropských děl a nabývání práv k těmto dílům. Vzhledem k tomu, že audiovizuální mediální služby na vyžádání přebírají funkci kina a televizního vysílání, navrhuje se zpoplatnění tohoto segmentu služeb. S ohledem na rozdílné obchodní modely, jak jsou tyto služby poskytovány, je třeba rozlišit situace, kdy jsou poskytovány samostatně, či v balíčku dalších služeb, tak aby bylo možné vypočítat výši poplatku. Segment audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání se postupně vyvíjí a z toho důvodu se jeví jako vhodné odložení účinnosti tohoto ustanovení o tři roky oproti ostatním ustanovením. Sazba poplatku z poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání činí 0,5 %.

K dispozici jsou v současné době pouze odhady, které se pro nový trh zdají být pesimistické. Pokud se však zaměříme na poptávku po službách typu on-line videopůjčovny, byť pirátské, je o služby evidentní zájem. Celkový obrat českých pirátských filehostingových serverů činí

cca 150 milionů Kč ročně. Odhad je proveden na základě odhadu tržeb serveru ShareRapid⁴ odhadu obratu serveru Uložto (majoritní úložiště, činí 40-50% obratu všech úložišť a 15% objemu internetových operací - přenesených dat). Část dat je poskytována bezúplatně a servery mají i zisky ze legální e-shop, které do pirátského obratu nepočítáme.

§ 28

Poplatek z převzatého televizního vysílání

Na obdobném principu jako poplatek z kinematografického představení se navrhuje i poplatek z převzatého televizního vysílání, kdy koncový uživatel této služby, stejně jako divák v kině přispívá na rozvoj české kinematografie. Sazba poplatku ze základu pro výpočet poplatku činí 1%.

§ 29

Společné ustanovení k audiovizuálním poplatkům

Stanovují se společná pravidla pro správu a výběr poplatků.

Díl 4

Evidence v oblasti audiovize

§ 30

Evidence v oblasti audiovize

Ustanovení upravuje způsob vedení evidence za účelem správy poskytnutých podpor kinematografie a informování veřejnosti o poskytnutých podporách.

Díl 5

Poskytování podpory kinematografie

Oddíl 1

Obecná ustanovení o podpoře kinematografie

§ 31

Dotační okruhy a limity poskytovaných prostředků

Ustanovení vymezuje dotační okruhy. Návrh zákona rozšiřuje okruh projektů, na něž mohou být poskytovány prostředky Fondu. Cílem je umožnit přístup k prostředkům Fondu projektům ze všech oblastí kinematografie. Vychází rovněž ze zkušeností programu EU MEDIA.

Vývoj českého kinematografického díla zahrnuje akvizici práv (získání a nabytí práv k literárnímu dílu, v případě původního díla nebo adaptace), rešerše (průzkumné práce sloužící k získání co nejvíce informací o daném tématu, grafické rešerše v případě díla animovaného), psaní scénáře, včetně úprav až do konečné verze, storyboardy (převedení literárního scénáře do audiovizuální filmové řeči), vyhledávání hlavního hereckého obsazení a štábu, přípravu plánu financování (tvorba podrobného předběžného výrobního rozpočtu a odhad finálního zajištění výroby a zdrojů financování, vyhledávání koproducentů a finančních zdrojů, účast na festivalech a koprodukčních fórech) a další přípravné fáze až do začátku samotné výroby, t.j. natáčení filmu. Výsledkem vývoje projektu je především konečná verze scénáře, výrobní rozpočet, plán výroby a konečný finanční plán.

Výroba českého kinematografického díla představuje přípravu natáčení, vlastní natáčení a postprodukci (dokončovací práce). Přípravné práce zahrnují veškerou činnost, která vede k zahájení natáčení, t.j. sestavení výrobního štábu, výběr hereckého obsazení, výběr lokací pro natáčení, výroba a stavba dekorací, výroba kostýmů a masek a další technické náležitosti.

⁴ Týdeník Ekonom č. 35/2011, str. 36

Natáčecí období začíná prvním natáčecím dnem a v jeho průběhu vzniká obrazová a zvuková složka filmu. Natáčení každého filmu je specifickou záležitostí a v závislosti na náročnosti látky se počet natáčecích dnů pohybuje od třiceti dnů do několika měsíců. Natáčení se účastní vedle hlavních členů štábu a herců mnoho vedlejších uměleckých a technických složek, štáb filmu je tedy velmi početný. V průběhu dokončovacích prací se film dotváří do konečné podoby, je vytvořen konečný střih filmu a zvuková stránka filmu (postsynchrony, hudba).

V případě distribuce kinematografického díla se podpora týká především distribuce hodnotných kinematografických děl, která nemají komerční potenciál. Podpora distribuce umožňuje zpřístupňování tzv. menšinových žánrů. Náklady na distribuci zahrnují zejména výrobu distribučních kopií, ať již klasických 35mm filmových, nebo digitálních. Dále pak náklady na propagaci při uvedení filmu, t.j. upoutávky, plakáty, letáky, reklamu v médiích, tiskové projekce, premiérové uvedení filmu, apod.

Projektem v oblasti technického rozvoje a modernizace kinematografie se rozumí podpora modernizace kin (vybavení interiéru i promítací techniky) a modernizace vybavení ateliérů a studií (kamerové a osvětlovací techniky a dalšího technického vybavení). Dále pak modernizaci ve smyslu přechodu na digitální projekce obrazu a zvuku, t.j. nahrazení současné 35mm technologie technologií digitální.

Propagace českého kinematografického díla zahrnuje filmové trhy, burzy námětů, databáze a akce, které umožňují mezinárodní setkávání a spolupráci filmových profesionálů a přístup kinematografických děl na mezinárodní trhy. Organizátor musí zajistit servis pro účastníky, katalog, databázi, videotéku, aj.. Dále sem patří například náklady na vyslání díla, které bylo nominováno na ocenění na některém z významných festivalů.

Publikační činnost v oblasti kinematografie a činnost v oblasti filmové vědy zahrnuje odborné časopisy a periodické i neperiodické publikace přispívající k šíření informací a odborných znalostí z dané oblasti.

Zachovávání a zpřístupňování národního filmového dědictví se týká specializovaných přehlídek kinematografických děl, které nejsou v běžné distribuci, digitalizace kulturního materiálu a katalogizace filmového dědictví.

Vzdělávání a výchova v oblasti kinematografie představuje semináře, workshopy a školení prohlubující odborné znalosti z oblasti kinematografie, propagaci a pořádání vzdělávacích akcí, výchovu a vzdělávací činnost mj. i v oblasti práv duševního vlastnictví a ochrany práv ke kinematografickým dílům (což je podle celosvětových zkušeností účinná forma boje proti pirátství).

Projekt týkající se filmového festivalu a přehlídky v oblasti kinematografie se bude zabývat organizací všech druhů festivalů, přehlídek a výstav zaměřených na prezentaci kinematografie i samotnou tvorbu. Organizace filmového festivalu nebo přehlídky představuje náklady na výběr filmů, nákup práv na uvedení filmu na festivalu, překlad a výrobu jazykové verze (titulků), zajištění delegací k vybraným filmům, tvorbu doprovodného programu festivalu, výrobu propagačních materiálů (letáky, plakáty, katalogy). Příprava festivalu, který probíhá většinou v rozmezí čtyř až osmi dnů, má dlouhodobější trvání, v závislosti na rozsáhlosti a náročnosti festivalu. Festivaly s mezinárodní účastí a délkou trvání osm dnů vyžadují celoroční přípravu.

Ochrana práv ke kinematografickým dílům a jejich záznamům souvisí s rozvojem technologií a nárůstem způsobů šíření informací. Tím také vzrostly možnosti nelegálního šíření děl a porušování autorských práv a práv duševního vlastnictví. Činnost subjektů zabývajících se ochranou autorských práv spočívá především v ochraně těchto práv, sledování a analýzách informací týkajících se autorských práv, přípravě právních kroků proti porušování autorských práv, spolupráci s veřejnými orgány a ostatními institucemi.

§ 32

Forma podpory kinematografie

Prostředky Fondu lze poskytovat formou dotace nebo jako dotace s podílem na případném zisku z projektu. Pro účely tohoto zákona je míněno ziskem projektu součet všech příjmů příjemcem podpory z Fondu z šíření nebo jakéhokoli jiného užití projektu, a to všemi způsoby na území České republiky i v zahraničí, včetně případného poskytnutí práv formou licenčních smluv nebo úplného či částečného postoupení práv výrobce na třetí osoby (s výjimkou koprodukčních smluv, kterými příjemce dokládá finanční plán – krytí rozpočtu projektu a s výjimkou podpory Fondu).

Oddíl 2

Žádost o podporu kinematografie

§ 33

Vyhlášení výzvy k podávání žádostí o poskytnutí podpory kinematografie

Stávající právní úprava nestanovila způsob podávání žádostí (ani pevně stanovené výzvy ani jiný definovaný způsob) a z tohoto důvodu jsou na Fond doručovány žádosti nepřetržitě a nesystematicky. Proto návrh zákona stanovuje vyhlášení výzev jako je tomu např. v Programu MEDIA a evropských fondech. Minimální počet výzev je stanoven na čtyři, aby bylo možné optimálně rozložit finanční prostředky během celého roku. Výzvy budou vždy na všechny dotační okruhy a Rada Fondu ke každé výzvě bude mít možnost specifikovat strategické priority, které budou souviset s její filmovou politikou pro dané období.

§ 34

Žádost o podporu kinematografie

Ustanovení upravuje základní podmínky a obsah žádosti. Ustanovení upravuje náležitosti žádosti o poskytnutí podpory kinematografie. Před podáním žádosti je žadatel povinen uhradit poplatek za žádost na účet Fondu a je příjmem Fondu. Poplatek není správním poplatkem podle zákona o správních poplatcích, ale jde o poplatek svého druhu „sui generis“. Za přijetí žádosti o poskytnutí podpory kinematografie na realizaci projektu z okruhu „výroba českého kinematografického díla“ je na rozdíl od ostatních okruhů stanoven poplatek 10 000 Kč. Jelikož žádost na okruh „výroba českého kinematografického díla“ kromě žádosti samotné, popisu projektu, rozpočtu obsahuje navíc ještě scénář, radní musí pro své rozhodnutí prostudovat větší množství materiálu nežli v případě ostatních okruhů. Za hodnocení tohoto okruhu je tedy pro náročnost „zvýšená sazba“.

Oddíl 3

Rozhodování o podpoře kinematografie

§ 35

Rozhodování o podpoře kinematografie

Kritériem při posuzování předložených projektů Radou Fondu bude zejména kulturní význam projektu a jeho ekonomická realizovatelnost. Při posuzování projektu na výrobu českého kinematografického díla bude Rada rovněž přihlížet i ke kreditu tvůrce kinematografického díla, tzn. zda jeho předešlé dílo či díla dosáhla významného úspěchu na mezinárodní přehlídce

nebo festivalu a šířil tak dobré jméno české kinematografie v zahraničí, zda a s jakým výsledkem se jeho dílo či díla účastnila domácích přehlídek, festivalů nebo soutěží, a zda znamenají kulturní přínos pro českou kinematografii. Odpovídající ustanovení mají některé státy EU v rámci tzv. automatické podpory, kdy je zvažován i ekonomický přínos z obchodního využití kinematografických děl. Tímto ustanovením nebudou znevýhodněni debutanti, protože podobná prestižní ocenění jsou i v rámci studentské tvorby v rámci studentských sekcí mezinárodních festivalů.

Ustanovení dále stanovuje obsah Rozhodnutí o poskytnutí podpory. Na poskytnutí dotace není nárok a proti rozhodnutí se nelze odvolat, což nevylučuje možnost přezkumu Rozhodnutí správním soudem. Rada, která hodnotí žádost o poskytnutí podpory kinematografie a rozhoduje o jejím vyřízení, se skládá z odborníků – kvalifikace členů rozhodovacího orgánu, jakož i způsob jejich jmenování tak nepochybně zaručuje přijetí odborných, přiměřených a nezávislých rozhodnutí již na „prvním“ stupni rozhodování. Dále Rada hodnotí žádost nikoli pouze na základě svého uvážení, ale s přihlédnutím k expertním analýzám zpracovaným k příslušnému projektu, což dále posiluje odbornost rozhodnutí. Dále je nutno zdůraznit, že na poskytnutí podpory kinematografie není právní nárok - rozhodování Rady o poskytnutí podpory tak nelze považovat za rozhodování ve věcech, kdy si žadatel za předpokladu splnění zákonných podmínek může nárokovat podporu kinematografie a Rada by byla povinna takové žádosti za splnění podmínek vyhovět. Při splnění postupu rozhodování dle zákona o audiovizí je předpoklad, že tomuto charakteru práva žadatele plně odpovídá jednoinstanční řízení. Druhoinstanční odvolání na úrovni státních úředníků, nikoli expertů, by mělo za následek netransparentní rozhodování. Z hlediska ústavněprávní roviny je navrhované řešení v souladu s ústavními zákony, tedy zejména s Listinou základních práv a svobod, jednoinstančnost správního řízení protiústavnost nezakládá. Jednoinstančnost správního řízení při existenci možnosti soudního přezkumu a existenci procesní úpravy předmětného řízení, nezakládá rozpor s ústavními předpisy. Návrh zákona o audiovizí upravuje řízení, resp. proces přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory (srov. § 33 a násl.), jakož i proces ustanovení rozhodujícího orgánu takovým způsobem, který lze pokládat za řádnou a dostatečnou procesní úpravu nahrazující absenci možnosti podání odvolání. Proti rozhodnutí Rady lze podat žalobu dle soudního řádu správního ke správnímu soudu.

§ 36

Změna rozhodnutí o podpoře kinematografie

Nově návrh zákona popisuje i možnost změny Rozhodnutí. Změna Rozhodnutí je třeba v případě, kdy po ukončení projektu nesouhlasí procentní poměr udělené dotace k celkovému rozpočtu, event. další skutečnosti jako např. harmonogram realizace, podíly koproducentů, apod. Tyto skutečnosti žadatel upraví v žádosti o změnu Rozhodnutí. Uvedené změny vyplývají ze specifik filmové výroby, kdy může dojít k nepředvídaným skutečnostem, které změni plán výroby (povětrnostní podmínky, práce se zvířaty, vážné onemocnění herců, atd.).

§ 37

Postup a lhůty při posuzování žádosti o podporu kinematografie

Stávající právní úprava s absencí pevných lhůt a postupů se ukázala jako nevyhovující z hlediska žadatele i Fondu.

§ 38

Uveřejnění

Ustanovení zajišťuje transparentnost poskytování podpor aniž by byla dotčena ochrana citlivých údajů a autorských práv.

§ 39

Příjemce podpory kinematografie

Ustanovení definuje podmínky, které musí splňovat příjemce podpory. Ustanovení je v souladu s podmínkou obecné legality jak je stanovuje Sdělení o filmu - zákaz diskriminace na základě národnosti či ustanovení zakotvující právo na svobodné usazování a zakládání firem, volný pohyb zboží a svobodu poskytování služeb. Národní programy podpory nesmějí např. omezovat podporu pouze na příslušníky daného státu a vyžadovat od příjemců podpory, aby jejich firma měla status domácího podniku založeného podle obchodního práva daného státu (podniky založené v jednom členském státě, které prostřednictvím stálé pobočky nebo zastoupení provozují činnost v jiném členském státě, musejí mít v posledně jmenovaném státě nárok na podporu; navíc splnění požadavku zastoupení lze vymáhat teprve při vyplácení podpory).

§ 40

Společná ustanovení o poskytnuté podpoře kinematografie

Ustanovení obsahuje základní pravidla a požadavky související s finanční kontrolou poskytnutých finančních prostředků.

§ 41

Společná ustanovení k správním poplatkům

Ustanovení obsahuje pravidla k poplatkům za žádost. Správní poplatky nelze platit kolkovými známkami. Příjmy ze správních poplatků budou použity pro honorování členů Rady a expertů.

Díl 6

Koprodukční statut

§ 42

Rozhodování o udělení koprodukčního statutu

Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie je podle usnesení vlády ČR ze dne 17. ledna 1996 č. 73 orgánem příslušným pro přijímání žádostí o koprodukční statut podle Evropské úmluvy o filmové koprodukci. Evropská úmluva o filmové koprodukci byla vyhlášena pod č. 26/2000 Sb. m. s. Žadatel o udělení koprodukčního statutu je povinen se touto Úmluvou řídit. Koprodukční film může obdržet prostředky ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie až po udělení koprodukčního statutu podle čl. 4 Úmluvy. Navrhovaný Fond přejímá funkci stávajícího Státního fondu.

Díl 7

Dozor

§ 43

Dozor nad dodržováním povinností podle tohoto zákona zůstává na krajských úřadech. Nevznikají další náklady státní správy. Pro tyto účely mu Fond poskytuje nezbytné údaje obsažené v evidenci v oblasti audiovizu. MK vykonává dozor nad Státním fondem kinematografie. Pravomoc orgánů krajů se vztahuje pouze na soukromé subjekty.

Díl 8

Správní delikty

§ 44

Ustanovení nově definuje správní delikty s ohledem ke zkušenostem se stávající právní úpravou. Vychází z toho, že je třeba, aby byla zajištěna větší vymahatelnost jednotlivých zákonem uložených povinností. Ustanovení nově definuje výši pokut za správní delikty.

§ 45

Společná ustanovení ke správním deliktům

Ustanovení obsahuje základní pravidla vztahující se ke správním deliktům a odpovědnosti za ně. Zavádí se proto pravidla liberace objektivní odpovědnosti právnické osoby za správní delikt, což je obvyklý a běžný institut správního trestání. Ačkoliv to není mezi kritérii výslovně uvedeno, z požadavků judikatury vyplývá, že je třeba dbát, aby uložená pokuta nebyla likvidační povahy. Toto ustanovení stanovuje zánik odpovědnosti za správní delikt, pro což se stanovuje objektivní a subjektivní lhůta v obvyklé délce. Zákon výslovně stanoví, že příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správního orgánu, který pokutu uložil.

Hlava V

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

Díl 1

Společná ustanovení

§ 46

Ustanovením se zakládají pravidla součinnosti s dotčenými orgány v případě úmrtí nositelů autorských práv nebo práv výkonného umělce a jejich přechodu na stát.

Díl 2

Přechodná ustanovení

§ 47 až § 54

Ustanovení řeší skutečnosti v souvislosti s účinností nové právní úpravy.

Díl 3

Zrušovací ustanovení

§ 55

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, a zákon č. 249/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl

§ 56

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší převážná část zákon č. 273/1993 Sb.. V platnosti zůstává pouze ustanovení § 14, které v roce 1992 aktuálně řešilo stav rozpadu Ústředního ředitelství československého filmu.

ČÁST TŘETÍ

Změna autorského zákona

§ 57

V souvislosti se změnou zákona č. 273/1993 Sb. a zrušením zákona č. 241/1992 Sb., se mění odkazy na tyto zákony.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
§ 58

V souvislosti se změnou zákona č. 273/1993 Sb., se mění kompetence obcí v rámci povinností označování děl. Toto ustanovení se v zákoně vypouští.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů
§ 59

Ustanovení upravuje situaci, kdy poplatník dosahuje výnos nebo příjem nepřímým prodejem vysílacího času prostřednictvím třetích osob.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
§ 60

V souvislosti se změnou zákona č. 273/1993 Sb. a zrušením zákona č. 241/1992 Sb., se ruší patřičná ustanovení.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o správních poplatcích
§ 61

Ustanovení stanovuje zvýšení hodnoty správních poplatků za žádosti o udělení a změnu licence rozhlasového a televizního vysílání.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona, kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel a některé další zákony
§ 62

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší současná právní úprava pravidel součinnosti s dotčenými orgány v případě úmrtí nositelů autorských majetkových práv a jejich přechodu na stát.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
§ 63

V souvislosti se změnou zákona č. 273/1993 Sb. a zrušením zákona č. 241/1992 Sb., se ruší evidence podnikatelů v oblasti audiovizíve podle živnostenského rejstříku, jelikož návrh zákona zavádí evidenci zcela nově.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech
§ 64

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší současná právní úprava pravidel součinnosti s dotčenými orgány v případě úmrtí nositelů autorských majetkových práv a jejich přechodu na stát.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu

§ 65

V souvislosti se zrušením zákona č. 241/1992 Sb., se ruší patřičná ustanovení.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., a další související zákony

§ 66

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší současná právní úprava pravidel součinnosti s dotčenými orgány v případě úmrtí nositelů autorských majetkových práv a jejich přechodu na stát.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

§ 67

V souvislosti s přijetím nové právní úpravy se ruší část pátá.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

ÚČINNOST

§ 68

Z navržené účinnosti se stanoví výjimka pro poplatek podle § 27 a to z důvodu rozvoje segmentu audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.